

20 Октобар

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 202 ГОД. V

БЕОГРАД, 8 ОКТОБАР 1948

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

Народни одбор града Београда расправља о снабдевању грађана

На Дванаестом редовном са-седању Народни одбор града Београда, које је одржано 6 октобра ове године, Нинко Петровић, претседник Извршног одбора Народни одбор града Београда поднео је реферат о снабдевању Београда.

Нинко Петровић је у почетку свог реферата подвукао да је Извршни одбор изнео проблем снабдевања Београда пред Народни одбор да би се он осветлио начелно у светлости проблема наше земље, у нашем данашњем стадијуму социјалистичке изградње, а потом и конкретно у погледу практичне стране снабдевања нашег града. То је потребно да би Народни одбор имао правилан став по овом питању и да би Народни одборница дискусију о снабдевању пренели међу бираче, дали им објашњење, примили сугестије, предлоге и захтеве да наши трудбеници буду правилно обавештени о снабдевању и помогли народним властима у решању овог питања.

Пошто је изложено какве проблеме треба савладати приликом производње, прераде и дистрибуције намирница, Нинко Петровић је рекао да је проблем снабдевања истовремено проблем производње, прераде, транспорта, смештаја, расподеле, даље, питање борбе са кулачким, спекулантским и штећотинским елементима и вајзад, питање политичког објашњавања и убеђивање радних производачких маса у фабрикама и пољима, службеника у предузећима, установама и канцеларијама. Једном речу, проблем снабдевања то је проблем залагања свих нас у извршењу задатака и планова на свима радним местима.

Указујући на узроке недостатка снабдевања Нинко Петровић је нагласио да темпо пораста производње намирница за тржиште није могао још достићи темпо увећања обима потрошње животних намирница у граду. Наша пољопривредна производња у овој години достигла је и нешто мало већ премашила претходну производњу у својој укупности. Спровођењем плана индустријализације и електрификације почео је брзи темпо концентрације радне снаге по градовима, што је значило све већи пораст потреба намирница у градовима. У исто време пољопривредник, живећи боље, нема потребе да на рачун сопствене исхране заноси намирнице на пијаце. Знатна проширења сетевних површина индустријских бљача, веће потребе села, извесне количине намењене извозу, које смо извојили да бисмо добили више машина, транспортних средстава и другог материјала из иностранства, — све је то утицало да се темпо пораста тржишних вишкова намирница на пијацама не одрази у сразмери укупног повећања производње пољопривредних артикала.

У светлости ових чињеница треба размотрати проблем снабдевања уопште па и проблем снабдевања нашег града...

Говорећи о успешима, пропустима и недостацима градског апарата за снабдевање, под објективним условима, Нинко Петровић је подвукао да су народне власти одмах после ослобођења имале за задатак да обезбеде потпуно опљачканом граду највужније намирнице и да сузбијају спекуланте који су респондарили на пијацама. Година 1945 била је у знаку оштре борбе против спекуланата који су се грчевито борили за своје позиције. Година 1946 била је у знаку снажних мера државног и задружног сектора. Година 1947 била је година освајања одлучујуће улоге државног и задружног сектора у трговини Београда. Након 1948 године потпуно је ликвидирана приватна трговина у Београду. Мрежа државног и задружног сектора са 2041 продавницом и 11.965 службеника у апарату преузела је целокупно снабдевање Београда. У целом снабдевачком апарату остало је свега још 640 приватних трговачких радњи. Укључујући ову врло значајну привредну област у социјалистички сектор, наш апарат трговине и снабдевања је тиме завршио један крупан задатак на путу

изградње социјализма у нашој земљи.

Следећи значајни задаци који стоје пред нашом организацијом снабдевања, којима морамо посветити не мању пажњу него досадашњим, су: стручно и политичко уздицање нових кадрова ради ликвидације старог трговачког спекулантског духа, неизбежно унетог из старог апарата, који се изражава у разним облицима, а штећотинским појавама најчешће, даље, културно уздицање наше трговине итд.

Затим је Нинко Петровић изложио количине основних намирница које су у току четврти године увезене у Београд, као и количину намирница које су даване по обезбеђеном снабдевању, из чега се видео несумњиви и стални пораст количина намирница које добијају наши грађани. Овај пораст се види постепено, али стално нарочито код поврћа, млека, текстила, обуће итд. Иако је код неких врста довоз намирница смањен, укупан обим свих намирница по казује сталан пораст из године у годину.

Говорећи о недостацима и слабостима који нису дали да снабдевање Београда буде још боље, Нинко Петровић је рекао: — Почињем редови који су се до недавно пред продавницама огрева протезали данима, а често и ноћима, говоре да није било увек довољно одговорног гледања на ову појаву премла се објективне тешкоће у снабдевању огревом нису могле измекнути.

Недостацима и нередовност довоза неких врста поврћа и воћа на нашим пијацама, као: кромпира, парадајза, паприка, грожђа, јабука итд., не значи недоследност производње ових намирница као једини разлог. Нешто боља снабдевеност неких градова овим намирницама говори да је та могућност и код нас постојала, да су наша набавна предузећа имала више иницијативе, снажљивости и залагања у проналажењу и организовању производачких извора за снабдевање Београда. Она су се више ограничавала само на преузимању готових контингента та привилегија од другог.

Пред организацију снабдевања Београда се поставља задатак да се још више оријентиса и води непрекидну борбу за изналажење нових заједничких извора на слободном тржишту, повезујући се са задружним организацијама, локалним властима и масовним организацијама. Локална производња треба да пружи још већи допринос снабдевању.

У расподели и продаји намирница на пијацама и продајницама мора се водити борба за побољшање начина снабдевања правилим, уредним транспортом и расподелом, бољом и правилином организацијом продаје.

Подизање наше трговине на виши културни ниво мора се спроводити кроз изградњу стручних кадрова, уклањање спекулантског духа из ње, културни однос особља према потрошачима.

— Да би организација трговине и снабдевања боље одговорила свим задацима, а нарочито да би се остварило неопходно и чвршће руководство, нарочито брину о распореду и раду продавница у рејону.

У области снабдевања, као и у свима областима делатности народних власти, треба се што тешње повезати са бирачима, са народним организацијама и народним масама које ће помоћи да се отклоне многе слабости и пропусти и пружити директну помоћ за боље снабдевање.

У дискусији, која је затим настала, народни одборници указали су на пропусте у снаб-

девању: на непотребне редове, због којих они који највише раде често не могу да дођу до намирница које су им загарантоване, на недовољан број продавница, лош квалитет робе и недовољан асортиман, као и на потребу оштрије борбе против кулака који користе недостатак робе да подижу цене.

Бошко Ристић, повереник Одељења трговине и снабдевања ИОНО-а изложио је план Одељења трговине и снабдевања да се трговачка мрежа разграна поделом крупних трговачких предузећа која су била сувише гломазна да еластично обављају свој посао. Стварањем мањих, оперативних предузећа, омогућиће се боља набавка и дистрибуција робе. Тако ће се организовати десет рејонских предузећа за воће и поврће по ред два града која ће снабдевати Вајиловоу и Каленићу пијацу. Код извесних предузећа одвојиће се у потпуности пролаја од набавке робе. Формираће се посебна градска мрежа предузећа за млеко, хлеб и месо и рејонска предузећа која ће се бавити искључиво продајом ових артикала. Стављањем ових предузећа под директно руководство рејонских народних одбора, омогућиће се боља контрола њиховог рада и бољи распоред продајница по рејонима. „Гранат“, прво трговачко предузеће које је основано у Београду, поделиће се усеко на осам рејонских предузећа. Код предузећа за промет индустријском робом ићи ће се ка деловој специјализацији, којом се се постигну бољи асортиман и квалитет. Градско предузеће за текстил и обућу поделиће се на два предузећа: за обућу и текстил. Градско гвожђарско предузеће поделиће се на предузећа за промет гвожђарског, електротехничког материјала, боје и лакова.

Говорећи о раду народних власти на побољшању исхране радних Београђана, Бошко Ристић је истакао да ће у најскоје време до десет хиљада радника добити буреке за ручак. Сада се њихов број пење на двадесет хиљада. Од 11 октобра, делиће се хлеб у великама од петног килограма чиме ће се постићи његов бољи квалитет. По факултетима и школама отвориће се бифеи у којима ће студенти и ђаци добити ручак и ужину. Осигурано је Београду око 1.100 возова кромпира за зимину. Разделиће се око 30—50 килограма по глави. Поред тога, биће довољно кромпира за дневну потрошњу.

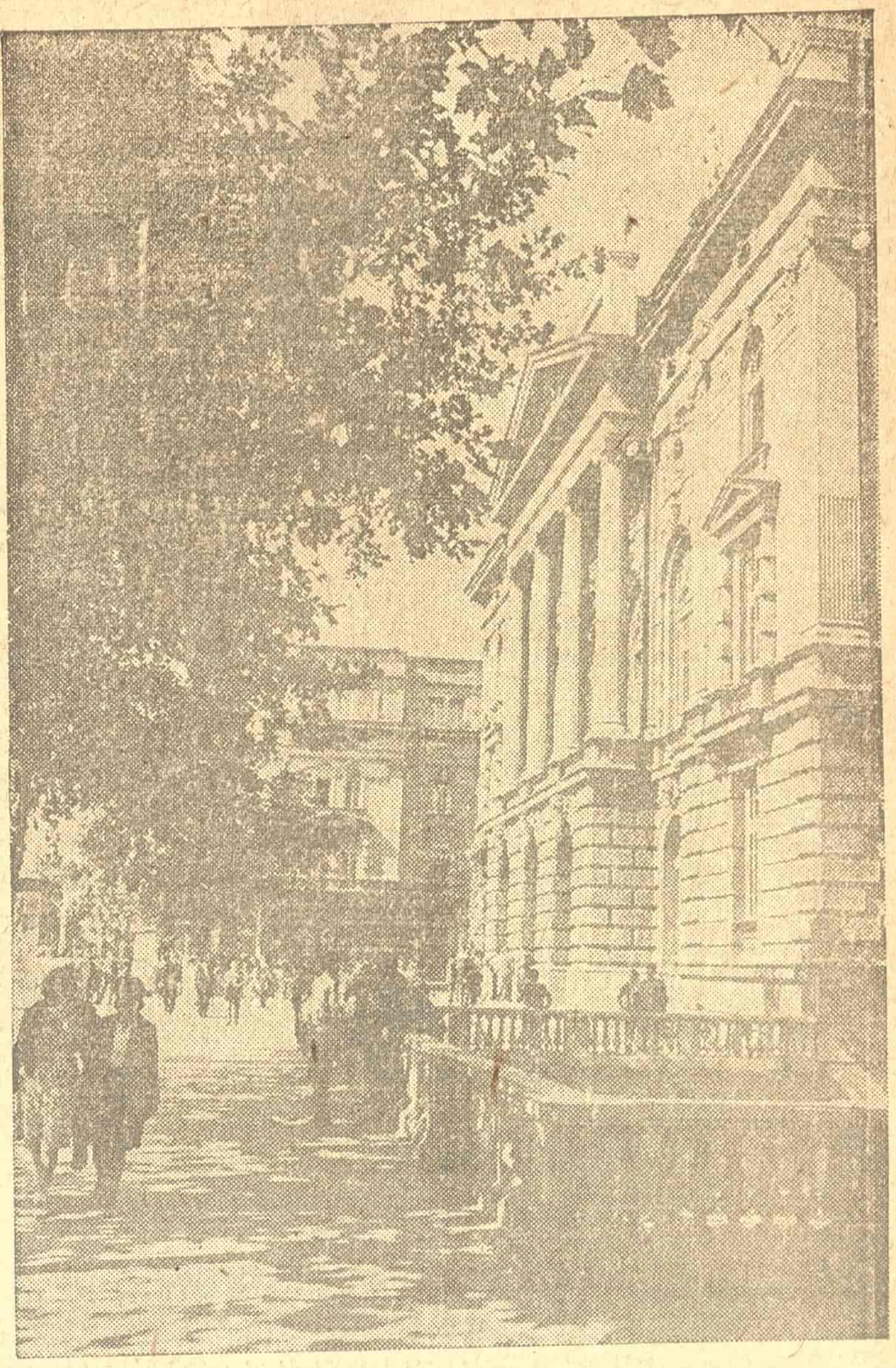
Рато Дуговић, секретар Извршног одбора Народниог фронта Београда, узимајући учешћа у дискусији, осврнуо се на реч народних одборника који су истакили многе пропусте у снабдевању. Рато Дуговић се нарочито задржао на психози безразложног страха, која је настала међу грађанима, страха да неће бити довољно намирница. Ни на родни одборници на Фронт нијасу довољно учинили да међу

грађанима развију ту психозу, указујући им на стварно стање ствари и, у исто време, шабајући по оним недостацима у снабдевању који се могу са више труда отклонити. Та психоза за коју нема никакве потребе, омета редовно снабдевање, јер би, лука, паприке, кромпира, купуса итд. било довољно за дневну потрошњу када га грађани не би куповали за зимницу. Проблем дообе кромпира за зимницу је решен и нема никаквог разлога да се грађани даље због њега узнемирају. Снабдевање ће се, у целости, све више побољшавати уредом са напретком производње и организационих облика трговине. Борба за боље снабдевање је део борбе за подизање животног стандарда радних људи која се води код нас на свим пољима. У тој борби, треба да се сви солидарно, испуњавајући своје дужности на свом радном месту, у којој треба да се ангажују и оне домаћице које још увек нису укључене у приреду, али најоштрије критикују грешке у снабдевању. Један од најтежих проблема у снабдевању, као и у другим секторима привреде, је недостатак радне снаге. Решење питања снабдевања умногоме зависи од нас самих колико се у њему сви ми ангажујемо.

Несумњиво је да има веома много грешака у снабдевању. Градска трговачка мрежа недовољно је разграната. Колико ћемо моћи отворити нових продавница, зависи и од тога колико ћемо у нашој средини наћи људи који ће моћи у њима да раде. Исто тако оштро се поставља питање побољшања откупне мреже на терену. Са до сада откупљеном количином намирница прецијали смо стање од прошле године, али то још увек није довољно. Откупљивачи треба да побољшају свој рад и повећају откуп, јер за то постоје све реалне могућности.

Побољшању снабдевања радника допринеће и оснивање посебних економија при већим предузећима, које ће преузети Месно синдикално веће у заједници са ИОНО-ом. У изградњи Панчевачког Рита, на који су указали неки одборници, у побољшању његовог рада има читав низ пропуста који ће се отклонити јер су сви изгледи да ово Пољопривредно добро дође под руководство ИОНО-а Београда.

На крају је Рато Дуговић указао на предлог одборника Чопића, да народни одбор формира групе одборника које ће решавати проблеме снабдевања у заједници са поверљивством, преносећи им предлоге, искуства и сугестије из додира са грађанима. Исто тако би требало формирати групе по рејонима које могу окупљати грађане за помоћ у решавању питања снабдевања. Ове групе би пред Народним одбором одговарале за правилно извршење својих задатака. Оне би допринеле преношењу задатака које постављају народне власти пред грађане и, с друге стране, преносиле сугестије грађана народним властима.

Из нашег албума
Београд: Технички факултет

ВЕЛИКЕ РАДНЕ АКЦИЈЕ НАРОДНОГ ФРОНТА

Покажимо још једном љубав према своме граду и његовом напретку

Прошле недеље чланови Фронта Првог, Другог и Седмог рејона извели су велике радне акције. Бригаде Првог рејона радиле су на изради Дурић, у Новом Београду, на Бетонери и другим мањим локалним радилиштима. Бригаде Другог рејона радиле су на Звездари, на копању руца за саднице, на радилишту „Гајрет“, на подизању штампарије „Рад“, на радилишту код Соко-некаре и на другим локалним радилиштима. Чланови бригаде Седмог рејона радиле су на изградњи трамвајске пруге Топчидер—Раковица, на копању канала за подземне каблове и другим мањим локалним радилиштима.

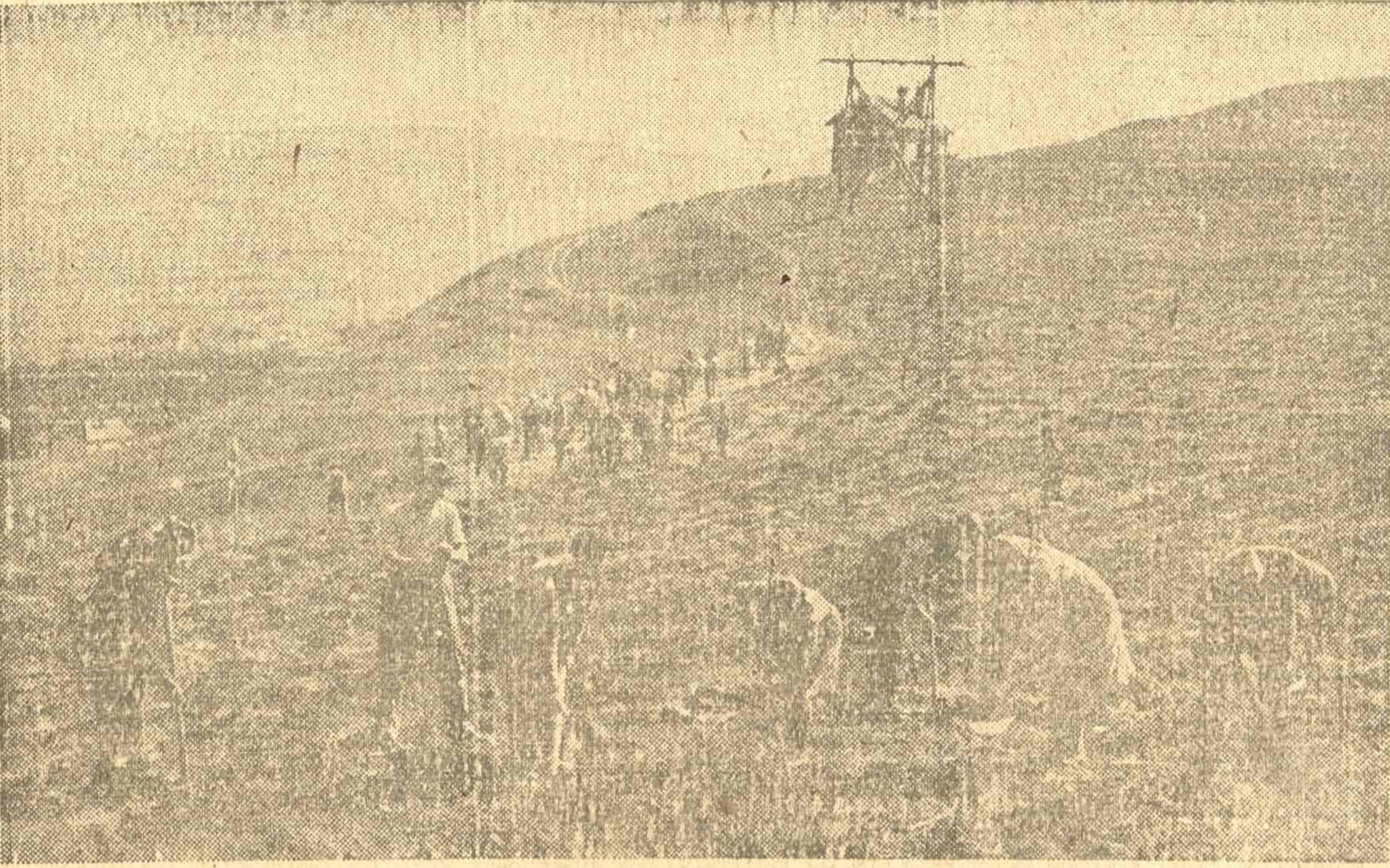
Заједно са члановима Фронта Првог, Другог и Седмог рејона радиле су и чланови Народне омладине, који су се такмичили у част Четвртог конгреса Скоја. На сва радилишта у Београду изишло је 7.000 чланова радних бригада. Тај број није мали, и поред тога сви рејони у односу на планиран број људи знатно су прецијали. Разлози тог подбацивања од 60% па и 70%, леже у томе, што је по рејонима који су извели ове радне акције, извршена врло слаба или скоро никаква агитација. Чланови Фронта су обавештавани о тој радној акцији преко малих целих извесњених на зидовима кућа. Других форма агитација било је врло мало или их готово није ни било. Поред тога, разлог подбацивања плана лежи и у томе што су чланови радних бригада већ одвикли да раде недељом, јер већ прилично дуго радне акције се не изводе недељом. Но, требало је приликом агитације члановима бригада објаснити разлог ове изузетне не-

дељне акције. Међутим, и том питању се посветило врло мало пажње, тако да је потпуно разумљиво што је на радилишта изишло знатно мањи број људи него што је планирано.

У недељу, 10 октобра, изводиће се такође масовне радне акције. Сада ће те акције извести сви рејони Београда који прошле недеље нису учествовали. Тако ће Четврти рејон извести на радилишту око 4.000 чланова бригада. Радиле се на резервоару, Звездари, на стадиону ЦДЈА на Дому културе и мањим локалним радилиштима. Пети рејон планира да изведе око 8.000 чланова бригада. Од тога око 2.500 радиле на Звездари, око 3.000 на изградњи „Трудебник“ а остали ће радити на разним грађевинама и другим локалним радилиштима. Шести рејон ће извести на радилишту 3.700 људи. Радиле на Колектору, у улици краља Владимира, у улици Динка Рањине, и другим локалним радилиштима. Осми рејон (Земун) планира да изведе око 4.000 људи на радне акције. Радиле на изградњи станова, на добру „Првенка“, железничкој станици Земун и у радној задрузи „Сутјеска“.

Да би ове акције успеле, потребно је одмах приступити агитацији, и то никако онако како је то за прошлу недељу учињено. Чланове бригада треба путем конференција, преко група, преко основних организација и улица подробно обавештити о значају ове велике радне акције и образложити им зашто се та акција одржава у недељу, иако то више није пракса. Треба објаснити бригадистама како Београд стоји са испуњењем плана доброволних часова. Чланови Фронта Београда испуњали су тај план до сада за свега 56%, а до краја године остаје свега још нешто више од месец дана рада. Када се члановима бригада ово објасни, а затим објасни и неопходност завршења извесних објеката (шумњавања, станбене зграде) и најзад потреба завршења припремних радова на извесне објекте који ће се подизати у 1949 години, јасно је да ће чланови радних бригада, и они који су испунили своје обавезе, и они који то још нису, изићи у већем броју но до сада и заиста омогућити успешно завршавање свих радова.

Извршни одбори основних организација морају чвршће да се повезу са штабовима бригада, а и са целом бригадом, да заједно са њима учествују у бригади, а не да, као што је био случај прошле недеље, из друге основне организације Првог рејона не дође ни један, једини бригадиста на радилиште, иако су на састанку на коме се дискутовало о масовној акцији, присуствовали претседник и секретар основне организације и начелник брига-

Добровољни радови на шумњавању Звездаре

(Наставак са прве стране)

де. Ако се изврши одбори основних организација боље повежу са бригадима и ако се буду више бригули о њима, јасно је да ће успех бити бољи. Они треба да буду баш ти који ће највише агитовати и први изићи на радилиште, а не само да слушају директиве из рејона и по њима не предузму ништа.

Поред агитације, треба повећати рачуна о набавци довољне количине алата, да се не би стварале гужве на радилиштима и људи стајали без посла. Сем тога, треба добро организовати рад на радилишту, како би ефекат рада био што већи.

Ако се све ове припреме спроведу на време кроз све основне организације, кроз све бригаде, успех велике масовне акције у недељу биће осигуран и чланови Фронта Београда показале још једном да воле свој град и да хоће да раде на његовом удаљивању и нагађивању.

Помоћ Народног фронта Београда сталним бригадама

Пре више од месец дана створене су у Народној Републици Србији сталне бригаде Народног фронта, које претстављају још један виши облик помоћи Народног фронта извршењу планских задатака. Један део тих бригада, њих 15 са преко 2.000 чланова, дошао је крајем августа и почетком септембра на радилишта у Београд, да својом помоћу убрза изградњу Београда и његове ближе околине. Ових дана на радилишта Београда дошло је још 17 сталних бригада Народног фронта Србије.

Градски одбор фронта Београда, да би помогао члановима сталних бригада на њиховом идеолошко-политичком и културно-просветном уздицању оформио је један актив, који је направно план помоћи бригадама у културно-просветном и идеолошко-политичком раду. Тај актив је узео на себе да организује предавања за сва радилишта, да набави кино-апаратуру која ће обавијати радилишта, и да сваке недеље једанпут води по једну културно-просветну екипу на свако радилиште.

План је направљен за период од 17 до 30 септембра. Одржило је 11 научно-популарних предавања и то о пореклу развоја човека, о постању земље и живота људи, о борби за већи приход у пољопривреди. Предавања су држали професори пољопривредно-шумарског факултета. Чланови бригада показали су велико интересовање за сва та предавања и тражили

да им се одржи још таквих предавања.

Иако су сва предавања успела, и чланови бригада показали велико интересовање, ипак плани предавања није у потпуности извршен. По плану је требало да се одржи 17, а одржано је свега 11 предавања. Актив за помоћ сталним бригадама учињено је све да се план испуни, обезбедило је предаваче, одабрао теме предавања. Међутим, поједини персонални референти предузели, на чијим радилиштима раде сталне бригаде, којима је достављен план и распоред предавања, нису на време обавештавали радилишта, тако да се дешавало да предавач дође, али не може да одржи предавање јер бригадисти раде, или су отишли на спавање, или имају какву синдикалну или другу саставку. То доказује да између појединих радилишта и руководиоца предузећа не постоји скоро никаква веза. Такав случајевни немарни и неодговорни однос персоналних референата према овом важном задатку догодио се на радилишту у Винчи и на стадиону ЦДЦА.

План политичких предавања није извршен из истих разлога. Требао је да се одржи 11 политичких предавања, а одржано је свега 6. Тако се десило, на пример, да је предавач који је прегодно обавестио радилиште у Глогољском Риту, отишао на радилиште али предавање није могло да одржи зато што се на радилишту одржавала синдикална конференција.

Политичка предавања су била врло добро одабрана (значај Петог конгреса КПЈ и његове одлуке, програм

КПЈ, Народни фронт и његови задаци, сељачке радне задруге) и није се смело дозволити да предавач дође на радилиште, често и по 20 километара далеко, а да не може да одржи предавање.

План филмских претстава испуњен је у потпуности. У погледу испуњења плана по питању одржавања приредаба, било је такође грешака. Тако је, на пример, требало да радио-оркестар иде на радилиште у Вели Поток. Руководство радилишта обећало је два камiona за превоз оркестра; међутим, послало је само један камцион, тако да су се на путу поједини инструменти оштетили, а неки чланови оркестра повредили. Кад је руководио радилишта упитан зашто није послао два камiona као што је обећао, одговорио је да су њему њихови радници важнији него предавање и приредба.

Помоћ Фронта Београда члановима бригада на њиховом културно-просветном и идеолошко-политичком уздицању веома је важан задатак и руководиоци појединих предузећа никако не би смели да се овако немарно и неодговорно односе према њему. Они тиме не само да коче уздицање сељака — чланова сталних бригада Народног фронта Србије, него и онемогућавају потпуно зближење града и села. А ова велика акција чланова сталних бригада Народног фронта Србије у околини Београда, који су дошли да у другој години плана помоћу изграду Београда, треба свестрано да се искористи за продубљивање веза између села и града.

Научно испитивање услова за развој пољопривреде у околини Београда

Географски институт при Српској академији наука предузео је опсежне радове на проучавању географских услова под којима се развијала и развија привреда НР Србије, и могућности, са географске тачке гледишта, за њен развој у будућности. Ова проучавања треба да пруже нова сазнања драгоценна за плански напредак наше привреде у ближој и даљој будућности, и да поставе темеље економској географији наше земље, која код нас није постојала као засебна наука. Привреда наше земље недовољно је и слабо проучена, што је било природно кад су се они који су држали њене концде у рукама старали, готово искључиво, да извуку што више за себе из постојећег стања ствари. Напори наших научника на проучавању привредне структуре наше земље добијају утолико већи значај што они улазе у многе њене још непроучене и нове области.

У оквиру проучавања привреде НР Србије, које врши Географски институт Српске академије наука, испитују се и физичко-географски услови под којима се развија привреда околине Београда и могућности које они пружају. Нарочита пажња посвећује се њеној приградској привреди (млекарству и повртарству) која се све више формира и шири у градском снабдевачком појасу.

Проучава се састав земљишта, атмосферски талог, климатски услови, начин обраде земљишта, висина приноса усева; укратко, све оно што је у вези са економском географијом околине Београда. Привреда околине Београда обухвата млекарске крајеве, углавном уз обалу Саве, повртарске крај Дунава, воћарске око Ритопека и Гроцке и земљорад-

ничке. Вишњица, Миријево, Велико Село и Слани развијали су се као типична повртарска села због повољних услова за наводњавање бањти. Велики и Мали Мокри Луг, Кумодраж, Вели Поток, Ресник, Жарково, Железник и Остружница су, међутим, још из времена пре првог светског рата главни снабдевачи Београда млеком.

Послератни развој привреде у заосталим селима београдске околине показује нови правац и тенденције. Немилосрдно уништавање и пљачка окупатора сманили су, у великој мери, број крава које су давале млеко Београду. Међутим, добар транспорт и, пре свега, широка организација градеке и задружне откупне мреже пружили су могућност да се млеко довози са много веће даљине. Исто тако удаљенија села су отпочела и све више се бавају гајењем поврћа. Повећавање удаљенијих села са снабдевачком мрежом града утиче на све веће ширење приградске привреде. Уз обалу Саве није се раније много гајило поврће јер су ту широки терени страдали од редовних поплава. Ископавањем одводних канала стварају се, уз Саву, нарочито у мажишком пољу, врло повољни услови за гајење многих врста поврћа.

У целој београдској околини огледају се, у малом, многобројне промене привредног развоја нашег села. Непрестано расте интересовање произвођача за бољу и интензивнију обраду земље. Примена вештачког ђубрива допринела је бољем приносу, на пример, шенцице који се, по на неколико метарских центи по хектару. Међутим, није довољно учињено за објашњавање начина употребе вештачког ђубрива на је дошло до извесног отпора код оних сељака који су га једном погрешно употребили да га

опет послу по њивама. Требао би о овој чињеници повести рачуна и организовати предавања о употреби вештачког ђубрива и свих других новина које се увек и обраду земље. Начин обрађивања земље у околини Београда још увек је врло примитиван. Карактеристично је да се у великим селима око Београда уопште не оре тракторима, ма да земљиште није претерано брдовито и недовољно за машинску обраду.

Научним проучавањем привреде у околини Београда, као и у другим деловима наше земље, тачно ће се одредити који је крај повољан за развијање која привредне гране, где постоје могућности за гајење које културе и којим правцем треба да се развија приградска привреда. Крајеви око Гроцке и Ритопека, који имају врло повољне услове за развој воћарства, посветиће се, на пример, тој грани, а неће сваштарити, као до сада, и запуштати воћњаке због њива са једва просечним приносом. Индустриско биље је новина за околину Београда, као што су новина и дечијишта и њиве засејане сточном репом које су замењале ливаде и утрине да, на мањем простору, пруже квалитетнију сточну храну. Сунпокрет, како је то и научно и у пракси утврђено, има ту све услове за развој и произвођачи га радо сеју пошто су, после почетног неповерења, увидели све предности његовог гајења.

Испрпним и пажљивим истраживањима научни радници Географског института Српске академије наука дају свој допринос за бољи и успешнији привредни развој до сада још прилично заосталих и запуштених села београдске околине, чији је важај задатак снабдевање радних људи Београда прехранбеним производима.

ДЕЛО САМОИНИЦИЈАТИВЕ

Па ипак, на Карабурми биће светло

Пред рат још, обично се казивало: — Запуштено, — као на Карабурми. . . А невесело радничко насеље, тмурно и блатно, оправдало је ово поређење. Стреке приземља наднесене над каљугама кривих улица. Видови обележени влагом. Дворишта уса, пуна дугоноге, усахле деце. Жене безвољне. Свуда кашањ старца кроз хартијом облепљена окна.

Мучан је живот ту протичао. Многосатни радни

дан, а услови рада неуљудски. Никакво старање, ни брига, ни заштита.

Кроз прањину, лети, а влажну маглу зими, свакога су јутра одлазили на рад групе и групе радника. Неодморене и ћуљиве.

Касно су се враћали напразно. По мраку. По води. Снегу. У нездраве утерице, где нема одмора и окрешњава.

Данас, — све се то чини: далека прошлост. Обиле радосних догађаја и радних победа, што мењају лик нашег града, ни Карабурму нису мимоишле.

По директивама Партије, а радним каналима Фронта, остаци прошлости начети су са свих страна.

Ворба што се распламсала: за слободан, радостан рад, за културу, здравље, писменост, за бољи живот, — нагло је окупљала велике масе трудбеника Карабурме. И омладну. И жене.

И нису више само школска деца, уз немирну радост, српцала прва слова. Стотине људи Карабурме доживљавале су радост упознавања са књигом, Карабурма се тако препрваљала. Престала је да буде „отпадак велерада“, као што су и данас још радничка предураћа капиталистичких центара. Живот јој се „отворио“, и све је постало ведрине.

Па ипак, све се није могло одједном. Ни грађани Карабурме нису све могли сами, добровољним снагама. А Београд је велики. Радничка насеља, која треба подићи и расцветати, бројна. Тако се и десило да је Карабурма била, једним делом, без уличног осветљења.

Радници су по мраку одлазили на посао.

У Градском електричном предузећу одржавана је радна конференција. Препресани су горући профблеми, говорили се о радовима у току. Осветљење Београда има многе тешкоће. Смислено се треба борити.

У току дискусије јавио се за реч Љубомир Марковић, радник у секцији дежурне партије електричара.

Изложио је стање осветљења на Карабурми.

— Како је све наше радно време испуњено текућим пословима, рекао је он, дајем обавезу у име колектива уличног осветљења, да ћу, поред свог редовног посла, са друговима Радновог Олчковићем, Властимиром Марковићем и Радисавом Стојановићем, успоставити улично осветљење на Карабурми, како би се трудбеницима тога краја омогућило нормално кретање приликом одласка на дужност. Пљесак се осуо кроз собу за седнице: другови су поздравили ову обавезу.

После редовног посла није лако наставити са радом. Ипак, то не спречава хиљаде и хиљаде наших радних људи да то чине, из дана у дан.

Савладати препреке, победити умор — то се постиже уз песму и зачуђава, па чак и забрињује многе који не познају решеност нашег човека, ма да његову жилаву упорност могу разновидно прочитати у постигнутим успесима.

И радни колектив Љубомира Марковића борио се са тешкоћама и савлађивао препреке.

Једном: невреме, други пут: недостатак материјала, а онда читав низ ситних брига, отежавали су рад. Али, циљ је био сувише важан, а одлука сувише јака, да би се стало наред пута.

И — за сто осамдесет добровољних радних часова потекле су исправне електричне жице Карабурмом. Постављене су и уличне светиљке.

Само на Сланачком путу извучено је шест стотина метара линије и постављено осам уличних светиљки. На Вишњичком путу исто тако. А на Трећем насељу извучено је две стотине метара линије и постављене су три лампе.

Тако је испуњена дата обавеза на радној конференцији у Градском електричном предузећу.

Све дубље залазимо у јесен. Касно ће свитати. Рано ће се сутон спуштати на наш град. А на Карабурми биће светло.

За оне, који умеју да схвате како је драгоцено е оно што се уради пуна срца и добровољно, ове личне светиљке светлеће двоструко.

Љиљка ЛУЧЕВ

★ ЖИВОТ И РАД У СССР ★

Старање Градеког совјетса О НАРОДНОМ ПРОСВЕЋИВАЊУ

Као и широм целог СССР, школе Краснодар, административног и културног центра Совјетског Кубана, прорадице су после летњег одмора на дан првог септембра. Око тридесет хиљада краснодарских ученика ушло је тога дана у чисте и светле разреде. Ученици су добили уџбенике, свеске, прибор за писање. За време одмора између часова ученици старијих разреда разгледали су принове у школским кабинетима. Деца су нашла у школским библиотекама мноштво нових, добрих књига набављених током лета.

Тако је почела нова школска година. Потребно је истаћи да су школе још пре две-три године преживљавале тешке последице непријатељске наједе, тако да се морало радити у две, па чак и у три смене. Само захваљујући неуморном старању совјетске владе и Партије о народном просвећивању, као и свестраном учешћу самих трудбеника у обнови школа, обављен је, и то за кратко време, огроман рад. Обновљене су порушене и оштећене школске зграде, развила се интензивна школско-васпитна делатност.

У совјетској земљи народним просвећивањем руководи сам народ. Просвећивање спада међу најважније задатке месних органа државне власти — совјета депутата трудбеника.

Краснодарски совјет депутата трудбеника успешно и свестрано руководи просветним животом града.

Још на првом заседању Совјета, пре више месеци, изабрано је једанаест комисија. Овим комисијама, у које су ушли депутати, стављен је задатак да сарађују с извршним комитетом Краснодарског совјета. Том приликом изабрана је и просветна комисија. У њој вредно раде, поред осталих чланова, стара наставница Евгенија Братчикова и Ана Акименко која је пре кратког времена присуствовала педагошкој делатности. Братчикова је ванпартијка, а Акименко — комунисткиња. Циљ им је исти: да васпитају младу поколење градитеља комунизма. Комисијом руководи искусни педагог — директор средње школе А. Зајцен.

Чланови просветне комисије извршили су поделу дужности још за време зиме, на својој првој седници. Депутат Лазутина преузела је контролисање рада просветних органа у правцу спровођења стопроцентног обухватања деце дорасле за школу наставом, као и сарадњу с овим органима. О децијим домовима и вртицима стара се депутат Нарота. Контрола рада вечерњих школа за средње образовање намењених одраслима поверена је Евгенији Братчиковој, док се депутат Бежин посветио старању о културним и животним потребама наставника.

У комисију улази дванаест депутата. Чим се појави конкретна потреба, у рад комисије укључују се и други депутати Градског совјета Краснодар.

Бирачи активно учествују у делатности комисије. Она се ослања на бираче — активисте и захваљујући томе увек одржава најнепосреднији контакт с масама. Активисти проучавају захтеве и жеље становништва у области народног просвећивања, учествују у прегледима које она врши.

Током пролећа и лета комисија је много радила на оспособљавању школских просторија за 1948—1949. годину. Извршила је проверавање свих пријава за оправке школских зграда. Спровела је попуњавање школских кабинета полим училима, а библиотека — књигама. На иницијативу комисије, све ово је постигнуто без посебних буџетских издатака. Комисија је предложила најшире укључење јавности у оправку и снабдевање школа.

Градски совјет одобрио је иницијативу комисије. Патрони краснодарских школа — индустријска предузећа — одзвали су се у пуној мери. Радни колектив завода „Октобар“ оправки је у својим одељењима за школу број 36, чији је патрон, целокупан намештај, трудбеници градске електричне централе оправки су у инсталације где год је то било потребно итд. Комисија је благовремено раз-

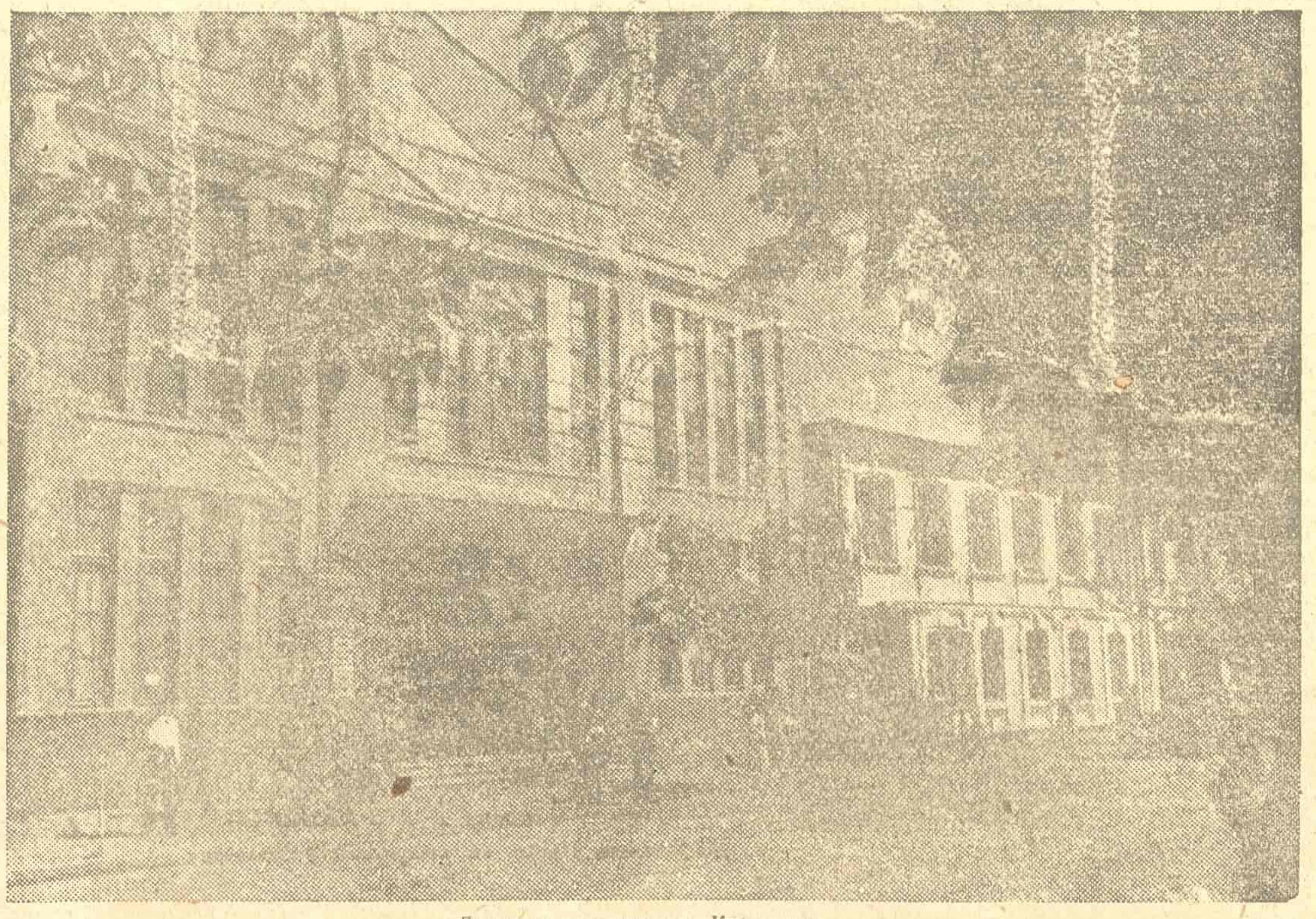
споредила све наруџбине за школски намештај и целокупан инвентар и стално је контролисала, преко својих чланова, извршење тих наруџбина.

За време лета комисија је организовала одмор школске деце Краснодар. Неколико хиљада деце боравило је месец дана — а многа и два месеца — у ионијским логорима који се налазе на Приморском прибрежју и близу Кавкаских планина. Чланови комисије постарали су се да на одмор буду упућена у првом реду деца бораца Совјетске армије и ратних инвалида. Ова деца бесплатно су добила одело и обућу.

Упоредо с тим, комисија је посветила велику пажњу деци која су провела летње месеце у граду. Свестрано је организовала одмор деце и створила, уз сарадњу становништва, више нових терена за деце игре. Исто тако, направљене су екскурзије које су обухватиле велики број деце.

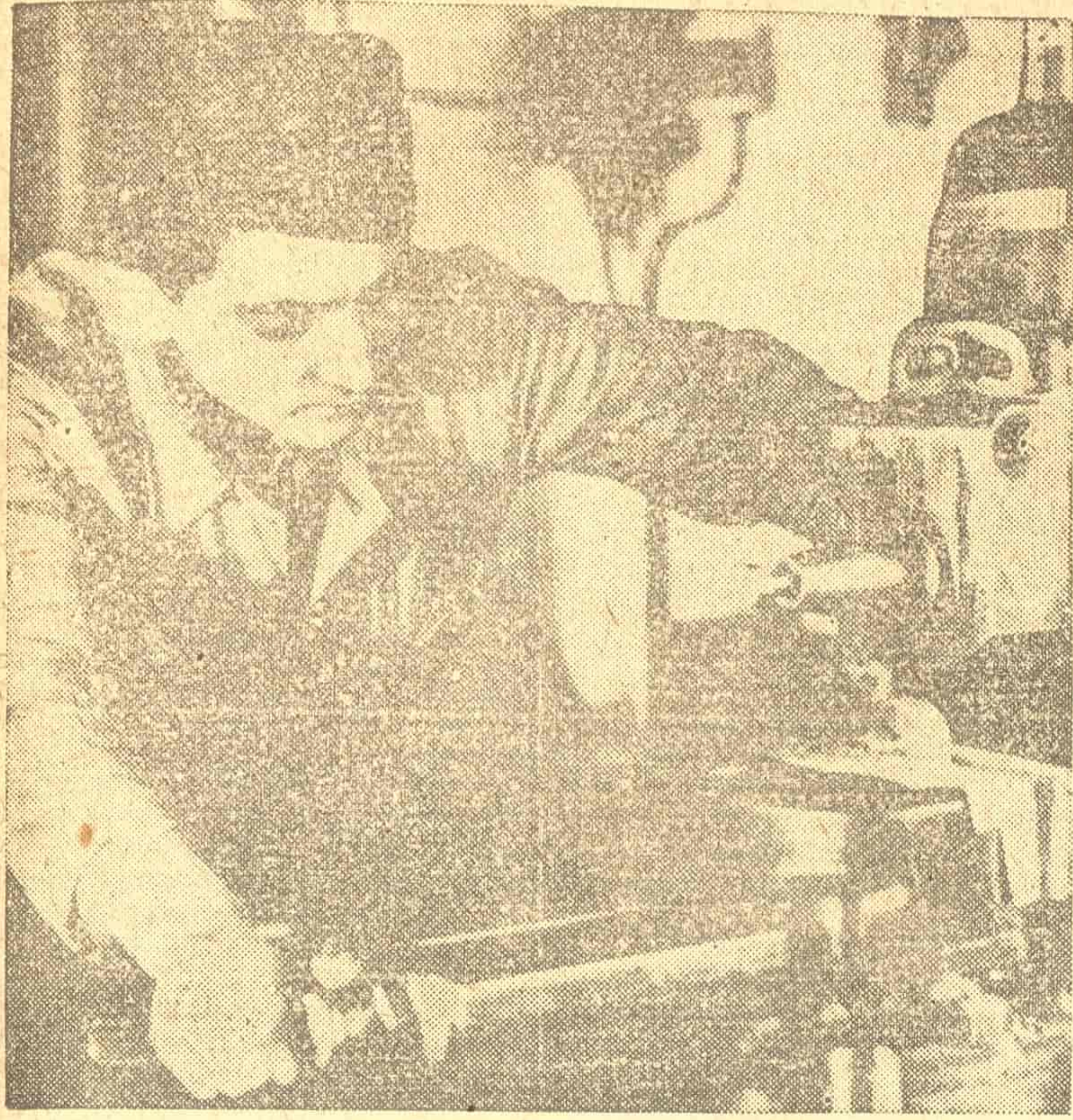
Нова школска година у Краснодару проћи ће у знаку још већих успеха него прошла. Краснодарски совјет депутата трудбеника обезбедио је за то све потребне услове.

В. М.

Драмско позорниште у Краснодару.

Пред Конгрес уједињења СКОЈ-а
и Народне омладине

Омладинац за машинно

Омладина Београда припрема се за такмичење

Одлука Петог конгреса Комунистичке партије Југославије о спајању Савеза комунистичке омладине Југославије и Народне омладине Југославије у једину јединствену организацију, највеће је признање наше Партије и Централног комитета СКОЈ-у за дугогодишњи рад на стварању јединства омладине наше земље.

На X пленуму Централног већа Народне омладине Југославије донесена је одлука да се Конгрес уједињења СКОЈ-а и Народне омладине одржи 15 децембра у Београду. Омладина „Лигостроја“, преко пленума је позвала на такмичење у част Конгреса уједињења све активне Народне омладине Југославије.

Прихватајући позив омладине „Лигостроја“, омладина Београда почела је са интензивним припремама за такмичење. При рејонским одборима Народне омладине формирали су такмичарске комисије, које ће помагати основним организацијама у припремама и обезбедити добру свјетленију у такмичењу, како би омладина Београда дочекала Конгрес уједињења са што бољим резултатима. У свим активима се одржавају састанци секретаријата и конференције група, на којима се на зраћују обавезе да у част Петог конгреса Комунистичке партије Југославије и допуњују њихове обавезе.

Омладинска организација градилишта „Ливнице“ ова је средила своје обавезе и преко месечне скојевске организације, за избор делегата за конгрес СКОЈ-а, позвала на такмичење све активне Народне омладине грађевина у Београду. 15 октобра одржаће се актив Београда на коме ће се успоставити прелазне заставнице за најбоље организације у такмичењу и то: за најбољи рејон, предузеће, грађевину, установу, средњу школу, школу ученика у привреди, дом ученика у привреди и најбољу радну бригаду.

Кроз такмичење у производњи, кроз упорну борбу за савремено савлађивање грађевина у нашим школама, кроз припреме за фестивал омладине Југославије, подјачаним идеолошко-политичким радом по програму ЦК СКОЈ-а и Централног већа Народне омладине Југославије, кроз широку агитацију за упис омладине у гимнастичка друштва, спортистичке друштва итд., омладина Београда из овог такмичења изићи ће још јединственија у својој организацији, организационо-сређенија по својим активима, како би одлуке Петог конгреса Комунистичке партије Југославије и Конгреса уједињења што боље спровела у живот.

Кроз ово такмичење предузети ће се јединство омладине, кроз заједничке састанке СКОЈ-а и Народне омладине о разним проблемима у вези са такмичењем, чланови СКОЈ-а и Народне омладине дочекаће Конгрес уједињења већ сједињени у борби за остварење задатака које пред СКОЈ и Народну омладину поставља наша Партија. Упосеби Богата искуства стечена у низу разних такмичења, такмичење за Конгрес уједињења неће бити само снажна манифестација омладине Београда, него и достојан одговор на велико призивање које је дао Конгрес Комунистичке партије Југославије нашој организацији. Омладина Београда уложиће све своје снаге да да што боље резултате у производњи, да у току такмичења успостави нове норме, да кроз брижљив систем поди

не продуктивност рада, и још брже оспособљава младе раднике за друпа радна места. У току такмичења није се десетине и десетине нових ударника омладишта. Омладина у школама ће, у оквиру такмичења, већ сада у почетку школске године, радити на што бржем организационом сређивању организације у школама, како би се питање ученика контролисало што боље и на време сузбила политичка кампањског учења, која још ту и тамо има у нашим школама.

Омладина Београда је и у до садашњем раду, нарочито на изградњи своје земље много пута доказала своју високу политичку свест, своју љубав и оданост народу, својој Партији и другу Титу. Последње такмичење у част Конгреса уједињења СКОЈ-а и Народне омладине Југославије биће још један допринос омладине Југославије социјалистичкој изградњи наше земље. **Јованка ОРЕШЧАНИН**

ВИШЕ ПАЖЊЕ ПОДИЗАЊУ ГРАЂЕВИНСКИХ КАДРОВА

Проблем недостатка квалификоване и полуквалификоване радне снаге стално се провлачи кроз сва наша градилишта у Београду.

Најпречи задатак и главни дио наших грађевинских дирекција и руководства јесте брзо стручно оспособљавање радника. Свако грађевинско предузеће има свој план изградње кадрова. Али, план изградње кадрова није решенити испуњен тиме ако је предузеће послало на курсеве извесан број радника.

Готово на сваком градилишту налази се по неколико курсиста, али врло је чест случај да они нису уопште рад ментени на оним пословима који су у складу са њиховим теоретским стручним уздицањем, већ их се, може се рећи, злоупотребава и малтретира захтевајући од њих да раде помоћне и неквалификоване послове. Сличан је случај и са ученицима у привреди, од којих неки већ годину дана похађају школу и треба да већ потпуно самостално раде.

Тако, на пример, на градилишту Геодетске школе, ради десет ученика — зидара. Ни један од ових ученика не ради самостално просто зато што их мајстори — зидари терају да припремају материјал за зидане и да га сами преносе.

Случај на градилишту купатила Шестог рејона са курсистима — зидарима није ништа другачији. Уместо да они сами зидају јер се као курсисти сма трају полуквалификованим радницима, они раде сасвим друге, незнатне послове: једни помажу гвожђарима на савијању гвожђа за бетонске арматуре, други помажу тесачима итд.

На градилишту у Даматиној улици од двадесет курсиста — зидара свега двојица раде са мајсторима, а остали преносе малтер, циглу и други материјал.

Градилиште у Његошевој улици има око десет курсиста и курсиста — зидара. По два три ученика су распоређена да раде са једним мајстором, а курсисти, који већ око пет

месеци похађају зидарски курс, раде само на мешању креча и преношењу малтера. Мајстори им једнострано не дозвољавају да сами зидају. Оваких и сличних случајева има много и готово на сваком градилишту.

Док са једне стране управе предузећа кукају како немају довољно квалификоване радне снаге, докле руководиоци појединих градилишта поступају скроз неправилно са ученицима и курсистима.

Да би се избегла ова крупна неправилност појединих мајстора на градилиштима, Месни одбор грађевинара, заједно са

грађевинским дирекцијама и руководством, решио је да се за ученике и курсисте организују специјалне десетине у којима ће курсисти или ученици бити окупили под надзором једног искусног мајстора.

Они ће самостално моћи радити, а њихов инструктор, одност мајстор, биће лице које ће искључиво водити бригу о њиховом раду, помагати и упућивати их у посао. На овај начин, ученици и курсисти биће правилно коришћени, а њихов практичан рад моћи ће се прецизно оценити па према томе и награђивати, што до сада уопште није био случај.

Уместо да зидају, зидарски ученици мешају мало

Шта је потребно предузети за ублажавање станбеног проблема

Један од најосетљивијих проблема града Београда несумњиво је станбено питање. Као такво оно је постојало и у старој Југославији, али после ослобођења оно постаје нарочито акутно с обзиром да је огроман број станова уништен за време рата, да је свакодневно велики прилив нових становника и с обзиром на чињеницу да народне власти настоје да сваком трудбенику обезбеде смештај достојан човека.

Због свега тога, наше народне власти су се нашле пред великим тешкоћама при решавању станбеног питања. Требао је градити наместо порушених станова нове, оспособити за употребу оштећене и сразмерно по расту становника повећавати и број станова. Међутим, материјала за грађење није било довољно, а оно што је и било употребљавано је на првом месту за изградњу великих објеката.

За ову годину је било предвиђено да се изгради око 5.000 станова, који, међутим, неће бити готови ове године због недовољне статике прворазредног материјала који је за изградњу станова потребан, него ће бити готови тек почетком идуче године.

Због свега овог станбено питање у Београду данас не задовољава и претставља проблем који се мора што хитније решити, и то највећим средствима. За сада смаграто, постоје две могућности које би показале у том решавању позитивне резултате.

Прва могућност је да се приступи што обимнијем изградњи монтажних привезаних станова, за које није потребан прворазредни материјал и који су се показали као сасвим удобни. Празних терена за изградњавање оваких, иначе сасвим приступачних, зграда има мање — више у сваком рејону, а нарочито на периферији града. Установе и предузећа треба у првом реду да користе овај начин грађења станова, предвиђајући у својим буџетима и инвестицијима већ сада потребна средства да би се одмах у почетку идуче године могло почети са њиховим мон-

тирањем. И не само устанке и предузећа. Оваков начин грађења станова приступачан је сваком појединцу. Због тога би било потребно да сваки појединац самостално користи могућности за изградњу свога стана. Проблем у терену не би постојао, а потребан материјал за изградњу може се добити под врло повољним условима од надлежних власти.

Друга могућност је исељавање из Београда свих ових грађана који су неоптерећени привредом.

Београд за сад има око 380.000 становника тј. око 140.000 становника више него у 1941. години. Несумњиво је да су од овог броја велики део трудбеници, али је тачно и то да многи од овог броја не само што не раде ништа, него и заузимају станове у које би требало да се унесе они који су потребни нашој привреди, а немају стана. То су, на пример, многобројни пензионери и ретиреони, који ипак нису везани за Београд и могли би живети у ма ком другом месту, затим

спекуланти, бивши трговци, сви они који не раде ништа. Осим ових у Београду има мноштво породица које правдају потребу за Београдом тиме што им син или кћи ту студирају или им дете похађа школу као да је потребно због једног студента, који може самостално да живи, да се запрема стан од неколико просторија, или као да унутрашњости нема школа.

Затим, има професија које су бројно сувишне, јер на њихово место могу да дођу они који се не могу исељити из Београда као на пример, разни курјаци, вратари, чистачи итд. међу којима има много и таквих који су се запослили само зато да би добили борбачк и после престали да раде. Требао би исељити и све не који су дошли у Београд после 1941. године и остали у њему, иако могу да нађу запослење и тамо где су живели до 1941. године.

Што се тиче самог начина исељавања и места где би се исељили о томе би народне власти требало да донесу решење.

После оваког исељавања, ко

је би било у првом плану, требало би приступити пресељавању грађана у самом Београду, тј. сместити трудбеника по могућности у оцај део града где му се налази предузеће или установа у којој ради, а не да они који су запослени у центру станују негде на периферији и обратно.

Ако би се ова акција исељавања поствила на овај начин и енергично, у Београду би се могло добити неколико хиљада станова.

На тај начин не само што би станбено питање у Београду било ублажено, него би се омогућило смештај и онима који су по требни а иерало долазе у Београд јер им је немогуће наћи смештај. Затим, исељавањем свих, привреди неоптребних грађана, Београд би добио у оформљавању свога ланга кога треба и мора да има као главни град Федеративне Народне Републике Југославије, као средиште новог живота у коме за нерадне нема места.

Неопходно је што пре проширити мрежу друштвене исхране

Поводом претварања
41 београдске мезе у
радничко - службеничке
ресторане

Од првог овог месеца извршена је значајна промена у погледу исхране великог броја београдских трудбеника. Наиме, како је специјална комисија, која је прегледала београдске мезе, уврдила, 41 постојећа меза била је стекла услове за преоријентацију на пословање у духу радничко-службеничких ресторана, што је сагласно са Уредбом број 626, коју је донела Савезна влада. Ово је велики допринос за исхрану београдских радних људи, с обзиром да је снабдевање мези просечно нешто испод Р-2 следења, а од претплатничких уплата покривају се сви трошкови мезе, док је у радничко-службеничким ресторанима просечно снабдевање у висини 10% увећаног следења Р-1

(тако да се, на пример, на Д-1 карту, која предвиђа пријем од 300 грама, добија 1.200 грама масти), а цела уплата одлази на намирнице, док све остале трошкове (огрев, плате особља и све друго) сноси предузеће или држава, ако је ресторан у градској режији.

На пословање у духу радничко-службеничких ресторана прешло је 11 цигларских и грађевинских мези и ти објекти друштвене исхране претстављају посебну категорију. Затим, 11 мези бивших државних предузећа, 5 студентских (што значи све студентске мезе) и читав низ мези крупних предузећа (као „Југостампа“, „Борба“, „Ања Ранковић“, Аутокманда, Војна одећа, Београдско електрично предузеће итд.).

За пролазнике раднике и намештенике који службено путују отворена су два ресторана: у доњој сали кафана „Загреб“ (где је затворен бар) и у „Асторији“ код железничке станице. Ова два ресторана преоптерећена су у већој мери но остали, јер се дешава да су принуђени дневно да издају по 1.700 obroka, што далеко премашује њихов капацитет.

Радници и намештеници, претплатници новоорганизованих ресторана имају право да доведу и чланове своје породице, а као оброке добијају: супу, два јела са месом (на избор), салату и два пута недељно воће или тесто. Изузетак чине ресторани циглара и грађевинара, који издају веће оброке (око један килограм) чорбастог јела, у које се може дробити, уместо два јела на избор, по жељи самих претплатника.

Ма како да ће ова преоријентација знатно побољшати исхрану наших трудбеника; и упркос томе што се, по цену огромних напора, настоји да се читаво пословање развија по предвиђеном утврђеном плану и у неопходним хигијенским условима, поједини ресторани већ данас знатно отстајују од тога. Тако, ресторан Војне одеће, на пример, не кува два јела за избор претплатницима, услуга у мези Београдског саобраћајног предузећа није на висини, и ако има модеран уређај. Хлеб и посуђе бацају се заједно на столове, услуга је некултурна, а прљавштина и запуштеност, како у кујни, тако и у ручаоници, знатна. У ресторану „Атина“ није још решено питање одвојеног издвајања хране за кућу и за ресторан, ма да могућности за то постоје. То омета келнере при примању јела. Ресторан у Чика Љубићу број 8, који има веома модеран уређај и правилно решен распоред, нема довољно особља за рад у ручаоници, што спречавајући привремено распоредање столова. Честа је појава да се у ресторанима намеће ово или оно јело, ма да је избор потпуно слободан. Углавном, нужно је вршити честу и строгу контролу, како

се ове грешке, а још и маса других не би множиле.

Међутим, главна и основна тешкоћа новоорганизованих ресторана, иза које произилазе и све остале, јесте преоптерећеност. Данашњи капацитет објеката наше друштвене исхране јесте 72.000 obroka дневно, а према реалним могућностима (просторије, инвентар, особље) требало би да буде половина овог броја.

Оуда долазе све тешкоће. И рђави квалитет јела (јер је далеко премашено сауда капацитет штедњака и кубатуре кујне), и хигијена (коју је немогуће одржавати у условима петократног сервирања за истим столом), и неуслужност особља, које је принуђено да савлађује велике напоре у условима тескобе и пренатрпаности.

Друга, не мања тешкоћа, је сте питање снабдевања. Уместо говећине и свињетине, то јест првокласног меса, предвиђеног за ресторане, стално се прима овчетина, а често и козетина, што смањује калоричност хране. Исти је случај и са огревом. Уместо другачије класе, од кога кубни метар тежи 580 килограма, добија се дрво четврте и пете класе, чији кубни метар тежи 250 до 300 килограма, што изнискује потрошњу велике количине, а има слабу калоричну вредност. Ово штети квалитету хране и отежава процедуру готовљења.

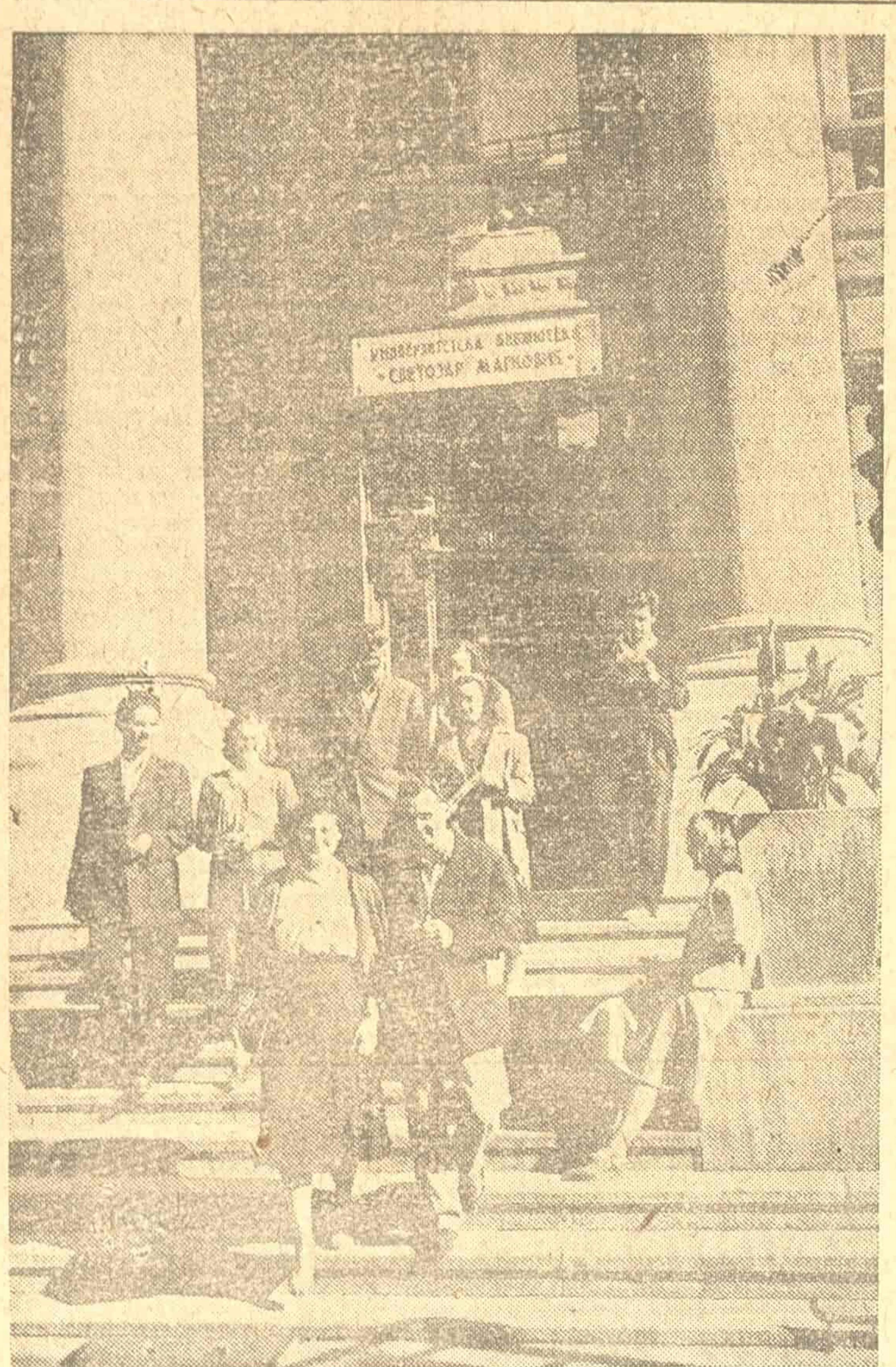
Велику тешкоћу претставља неједнакост капацитета кујне и ручаонице, као и недостатак прибора за кување и јело. Због тога се тањира, на пример, увек у журби перу, често ломе, а због тога су и недовољно испрани и обрисани.

Логични приговор би био: зашто се примају претплатници преко капацитета објеката? Међутим, чињеница да је од првог октобра у Београду остао без obroka у мезама велики број ранијих претплатника због великог прилива нових, речит је одговор овом приговору. С обзиром да су се, у последње време, запослили и укључиле у привреду многе домаћине, то протрвава ово стање и намеће нежељено решење: боље мање квалитетан оброк под бољим условима, него никакав.

Једино могуће и дефинитивно решење свих проблема наше друштвене исхране јесте хитно приступиће што скоријем отварању већег броја мези и радничко- намештеничких ресторана, који би могли не само да приме оне што су остали без хране, већ и да растереће постојеће објекте, како би се могло опрално захватити да се и квалитет хране и квалитет услуге подигне на виши ниво.

У сваком случају, не сме се сетити на овој тачки. Питање исхране важно је у толикој мери, да му се мора поклонити пуна пажња и уложити максимални напори да се ово реши.

Ни једна мера не може се сматрати сувишне ситне и претерано револуционарне кад је у питању исхрана трудбеника, која мора да одговара њиховим великим народним и резултатима њиховог залагања

Библиотеке с краја на крај нашега града

Од пензионера до пензионера

Ако сте родитељ, знате да ваше дете, које поносно везује шарену мараму око врата, сваки час донесе понеку дечју књигу из своје пионерске библиотеке. Ваше предузеће такође има за вас и ваше другове на послу.

Када идете Булеваром Црвене армије, у кући број 32, видите Библиотеку и читаоницу Удружења пензионера. И основци и старци имају данас своје књижнице.

Пред излогом Пензионерске библиотеке једна старија жена брише стакла. Питамо је:

- Извините, ко је руководилац ове библиотеке?
- Ја, вели она, али ја сам овде и чистачица када затреба...
- То је учитељица у пензији Иванка Сенић. Била је у Босни све до 1933, а онда дошла са својом децом, која су стигла за Универзитет, извела их, како се то каже, на пут, а сада ради у свој Библиотеци све: од брисања прозора до картотеке.
- Код нас, вели нам она, има већ доста читалаца. Плаћа се месечно од 2 до 5 динара. Књиге се могу носити и кући на читање. Сакупили смо око 1000 књига, пријемо скоро све листове и часописе и, што је занимљиво, долазе и деца заједно с децом или бабом, па ћемо и за њих направити кући.
- Како би стара учитељица могла да заборави своје ђаке!
- Ту је већ и мала пећ за зимске дане, али се учитељица Сенићка тузи на таваницу, која као да прокишњава, и на високу карију:
- Хиљаду девет стотина плаћамо за овај дућан... Жалили смо се...
- А пред њом нове књиге. Не задржавамо је дуже. Оставила је крпу, узела је перо и, видимо, жели да у картотеку заведе ново благо њихове библиотеке.

Прекопута Калемегдана била је некад кафана у државној згради. Та кафана, чувена са коцке, отерала је понеког у смрт или на робљу. Данас је у тој кући Народна библиотека, она која је имала тужну судбину да 6 априла 1941, првога дана мучкога бомбардовања, изгори до последње књиге, до последње греде, од крова до подрума.

Београђани и сви наши народи били су широке руке, како би се Народна библиотека што пре обновила. Професор Тихомир Борђевић поклонило је тако 10.000 књига.

Већ у првом полугођу ове године из Народне библиотеке прочитано је 36.646 књига, док 1939 године у старој Народној библиотеци није било ни близу толика потражња. Исто тако, читаоница Библиотеке имала је у првом полугођу ове године 28.849 посетилаца, а у целој 1939 само 14.356. По професијама, радници претстављају већину.

Нису непријатељи само палити наше библиотеке него су књиге и односили. Опљачкана је и Градска библиотека, али је после ослобођења обогатена са више од 15.000 књига. Те су књиге углавном поклонили Београђани и разне београдске установе, а за куповину нових књига библиотека је утрошила преко 600.000 динара.

Својој Градској библиотеци Београђани су захвалили, доказујући то обилном посетом. Од ослобођења до данас библиотеку је посетило преко 140.000 лица.

На писаћем столу управника Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ видимо неколико пројеката за насловну страну новог часописа „Библиотекар“. Тај ће часопис бити посвећен библиотекарским питањима, а већ је основана школа за библиотекарске. Управник Библиотеке Милица Продановић с поносом може да нам саопшти да је пре рата било годишње 41.507 посетилаца, и то као рекордни број, а данас их има већ 80.497, скоро двапут више, иако је исти број седећих. Радно време је повећано и износи дванаест часова.

А сваки посетилац библиотеке такође с поносом може да потврди да се књиге врло брзо добијају: често од попуњавања резерва до пријема књиге не прође ни десет минута. Осим тога, библиотека блиста чистоћом.

Предузећа, школе, поједини рејони имају своје библиотеке, али се на томе не staje него се отварају нове читаонице и књижнице по свим рејонима града.

Једна од најлепших читаоница свакако је она коју је „Рад“ орган Јединствених синдиката Југославије, отворио у Дечанској улици. Ова читаоница приступачна је свакоме грађанину, без обзира да ли је учлањен у синдикат или није.

Наше библиотеке такмиче се племенитом утакмицом: што више читалаца.

ПРЕД ПРВИ КОНГРЕС ЈСЈ

ВЕЛИКИ ШТРАЈК У БЕОГРАДСКОЈ ТРИКОТАЖИ

Крајем месеца октобра 1926 године букнуо је у Трикотажи у Београду по својој снази и упорности, један од највећих штрајкова после доношења Обзанае. У овом штрајку радници Трикотаже пружили су, упркос терору послодавца, полиције и тешких материјалних услова, јуначки отпор и показали у борби велику солидарност, упорност и пожртвовање.

Штрајк је отпочео у најтеже време, пред зиму, и трајао читавих шест недеља. То је био један од оних спонтаних штрајкова, већином синдикално неорганизованих радника којих је било много у 1926 години, а који су настали услед неиздржљивих животних и радних услова радничке класе и све безобзирнијег искоришћавања од стране послодавца. У београдској Трикотажи били су радни услови изузетно тешки, јер је ово предузеће поред фабрике Владе Илића, давало радницима најниже везнице у Београду. Већина запослених радника и радница нису били синдикално организовани због великог терора послодавца. У ово предузеће најтеже су продрли синдикални организатори, јер су власници имали у сваком одељењу по два до три шпијуна који су сваког активног радника достављали управи која га је уз помоћ полиције протеривала. Била је свакодневна појава да шефови ошамаре по коју радницу, које су биле младе и често са села, а посвака је била саставна део речника шефова.

Радници и раднице били су у очајно тешком положају и имали су мизерне везнице од 18 до 30 динара, које су власници желели још да редуцирају. Радила се 10 до 12 сати дневно, јер су капиталисти плаћали на акорд тако мало да су радници само прековременим радом могли некако да се издржавају. Услед неиздржљивих животних услова и ниских надница радници су крајем октобра сви напустили посао и ступили у штрајк. У штрајку је учествовало укупно 1.200 радника.

Вест о штрајку у Трикотажи пронела се великом брзином кроз Београд и сви радници су изражавали своју солидарност са штрајкачима. Централни раднички синдикални одбор Југославије предложио је фабрици преговоре о увођењу нових тарифа у предузећу и регулисању радног времена, а такође је позвао радништво у Београду и у земљи да помогну штрајкаче добровољним прилозима. Полиција се одмах умешала у штрајк и почела да хапси најактивније штрајкаче, али ни то није успело да поколеба радничке редове.

У кафани „Штибер“ одржан је велики збор, један од највећих радничких зборова после Обзанае, на коме су учествовали сви радници и раднице Трикотаже и изабрали штрајкачки одбор. На збору је манифестована једнодушна решеност да се у тешкој борби против капиталиста издржи до краја. Добровољни прилози стизали

Из борби наше радничке класе

су из целе земље, радничка класа је пружила штрајкачима пуно подршку. Од добровољних прилога давана је помоћ породицама штрајкача који су имали децу.

Послодавци су покушавали разним махинацијама да сломају борбени дух штрајкача и унесу у њихове редове расцеп и да их изнуре. Одуговлачили су са споразумом о тарифи и са одговором на друге предлоге радника. Али су радници били јединствени и нису се дали поцепати. Издајнички радничке класе покушавали су и у овом штрајку да унесу расдор у редове радника. Општи раднички савез, почео је да скупља потписе од радника за обуставу штрајка, али су радници то одбили.

Сваког дана радници су одржавали збор на који су долазили сви осим болесних. Уколико је штрајк дуже трајао, утолико се појачавало и полицијски терор над штрајкачима. Полиција је хапсила и протеривала десетине и деветине радника.

У петог недељи штрајка, кад су радници били у веома тешком материјалном положају, дирекција је покушала да изазове расцеп у редовима радника и послала је радничке књижнице Суду добрих људи да их врате онима који хоће да ступе на посао. Али ни ова махинација није успела да раздвоји раднике, који су показали примерну дисциплину и солидарност.

Управа предузећа правила је разне провокације и штраја клевете. Директор господин Албала давао је изјаве новинама да је штрајк „политичког карактера“, „большевички“, и сервирао даж „о неком пијаном човеку који је желео да му запали фабрику“. Господин Албала као и многа слична господа није хтео да види да је штрајк настао услед очигледних животних услова радника, да је био спонтан и да су у њему учествовали већином синдикално неорганизовани радници.

У шестој недељи штрајка полиција је наставила и још појачала свој терор над изгладнелим радницима. Био је већ децембар месец, зима љута, а радници су били без средстава, без јаких синдикалних каса, изложени терору и самовољи и послодавца и власти. После шестонедељне јуначке борбе са дирекцијом, гладни и прозебли, борили се са материјалним недаћама, радници Трикотаже су се вратили на посао. Централни раднички синдикални одбор Југославије упутио је позив радницима да се врате на посао, и да ипак нису постигли своје захтеве, чекају још тешке борбе док их не остваре.

Овај штрајк је један од светлих момената тешке и јуначке борбе радничке класе у Београду, у времену офанзиве капитала на раднике после доношења злогласне Обзанае, у тешким временима терора и политичке реакције.

Ф. А.

Анри Барбис у БЕОГРАДУ

Крајем 1925 године путовао је велики напредни француски књижевник Анри Барбис кроз балканске земље да прикупи материјал о белом терору; децембра месеца дошао је на два дана у Београд. Као књижевника-револуционара, њега нису дочекали представници наших књижевника, ни ма које званично лице, али су га зато дочекали радници и напредна омладина.

Првог дана састао се Барбис са представницима Централног радничког синдикалног одбора Југославије и с представницима Комунистичке партије који су илегално дошли на састанак. Барбис је прикупио податке о ситуацији у Југославији, о положају радничке класе, о њеној борби и терору буржоазије. Напредна студентска омладина покушала је да пође према Славији и да поздраве великог књижевника, али је полиција блокирала кафану „Славија“ и нико није могао да приђе.

Централни раднички синдикални одбор имао је намеру да код „Петроград“ организује збор, али је то полиција забранила. Да би обмануо полицију и организовао састанак радника са Барбисом, Савез трговачких помоћника приредио је чајанку, на коју је позвао Барбиса и секретара Интернационале просветних радника Верношае, који је путовао са Барбисом. Полиција није могла да спречи долазак радника и напредне омладине, тако да је кафана била препуна. Радници су приредили Барбису бурне овације, а „Абрашевић“ је отпевао неколико песама. Барбис је одржао говор о борби међународног радничког покрета и рекао радницима: „Ми се разумемо по срцу, иако не говоримо истим језиком“.

Била је већ помоћ и требало је да се разлизи! Одушевљени радници дохватили су Барбиса на руке и почели да га носе кроз Космајску улицу и даље кроз Сремску све до „Албаније“. Даље полиција није дала да га носе. Била је мобилисана и коњица жандармерија да би спречила манифестације.

Другог дана увече радници су желели да приреде велики испраћај на железничкој станици. Опет није било ни великих књижевника ни знаменитих лица, само је владина полиција опет блокирала станицу да би спречила испраћај. Највештији су ипак успели да се пробiju неколико сати раније, помоћу перонских карата, на станицу и да поздраве Барбиса. На перону је било око четири стотине радника и студената.

Анри Барбис био је узбуђен овим призором, отворко је прозор на купеу и одржао је говор у коме је поздравно пролетаријат Београда и Југославије и изразио наду да ће радничка класа својом борбом извојевати своја права. Радници и студенти приредили су му дуготрајне овације и испоручили поздраве радничке класе француском пролетаријату. Кад је воз полазио, Барбис је, дирнут испраћајем, плакао поред прозора и махао радницима.

Припреме за међуградску смотру културно - уметничких друштава

Новембра месеца ове године одржаће се у главним градовима наших република такмичење културно-уметничких друштава. Тридесет београдских друштава већ се увелико припрема за то такмичење. Хорови одабирају и увежбавају наше борбене песме и маршове, чланови фолклорних група увежбавају народне игре, драмске секције припремају и вежбају разне комедје, техничке секције припремају декор и врше све друге припреме. Једном речју, сва културно-уметничка друштва Београда ујурбаним и познатим темпом рада показују тежњу да у дане смотре изађу што спремија.

У току ове године културно-просветни рад међу трудбеницима Београда знатно се појачао. Основана су нова друштва, створено је много нових секција, број активних и помажућих чланова друштава знатно се повећао. Разумљиво, да је таквим порастом културно-уметничких друштава Београда и порастом броја чланова у њима, створена широка могућност за бољи и свестранији рад на културном пољу.

Да би сваки успех појединог друштва или секције био награбен, Народни фронт Београда, народна власт и Месно синдикално веће створили су фонд за награђивање који располаже са 450.000 динара.

Првих пет награда добиће културно-уметничка друштва која на смотри покажу најбољи успех.

Затим ће добити награде најбоље секције појединих друштава, без обзира какав је успех постигло друштво у целини. Поред тога, награде ће добити и она друштва која су у току ове године повећала број својих сталних и помажућих чланова.

Свакако да се у припремама за ово велико међуградско такмичење културно-уметничких друштава сва друштва Београда залажу и труде да у оквиру својих могућности даду што више. У току рада наилази се на много тешкоћа. Један од проблема великог броја друштава је недисциплина чланова и недовољна организациона чврстина управе друштва. Да би се одало признање оним друштвима у којима је дисциплина чланова поправљена, затим друштвима у којима се управа организационо учврстила, и самим тим друштво знатно коракнуло напред, из фонда за награђивање доделиће се награде и оним друштвима која су ове проблеме отклонила.

Како су идеолошко-васпитни и стручни рад међу члановима друштава међу најважнијим задацима сваког друштва, то ће друштво које је на кружаске изводило највећи број људи и постигло највише успеха на том пољу такође бити награђено.

Оваквом системом награђивања допринеће свакако још већем развоју такмичења међу друштвима, што ће, између осталог, учинити да културно-уметничка друштва Београда на међуградској смотри постигну позитивне резултате.

ПРИЧА

Напредола

Оштепенато је да људе, који су отскора у војној служби, прогањају успомене. Касније то прође, али у почетку памћење се стално враћа на једно те исто: на издашно осветљену собу, у којој „Давид Коферфилд“ лежи на столу, на Москву, вене булеваре, светлости што се пале. Довољно је да човек баши површан поглед на искрпљену блузу — па да се с новом љубављу сети претију мајке, њене оборене главе, њеног напретка, њених устручљивих молби: нека се син чува и зна — чекаће га она до последњег уздаха свог, ма шта да му се деси.

И курсиста војне медицинске школе у једном од градова Средње Азије Сергеја Михајлова прогањале су у прво време успомене, као што су прогањале и све остале. Касније им је оштрица отупила, али постојао је један дан у години кога се Михајлов плашио: двадесет четврти мај, његов рођендан. Ма шта да се догоди, знао је да тога дана неће измаћи прошлости.

Двадесет четвртог маја Михајлов се пробудио у сувлаубе и лежао је неколико минута затворених очију. Знака за устајање још није било. Иза прозора, у лишћу ризинусовог цбуња, почињала је нечувена врапчиња граја: над блиском и још хладњикавом пустињом зацело се већ дизало сунце. Од суседне баште допирало је, као нешто далеко, мирисе ружа, дима који се дизао над упалећим „кизјаком“ — пресованим гнојивом — и још нечега сувог и слатког — што увек мирисе у азијским градовима.

Михајлов неко време остаде потпуно непомичан, затим отвори очи и погледа стожњим крај врата. Не, чудо се није догодило! На стоцију није било ни табле чоколаде, ни коверта с поштакским маркама Лужне Америке, ни јурбевка у чаши, ни новог налив-пера, ни дебеле књиге о путовању бродом „Вигл“ — није било ничега од оног што се збивало у Москви. На стоцију су се налазили опасак, пилотка, војничка торба пуна старих писамца.

Михајлов скочи, обуче се и, до појаса го, изиђе у дворште, под млак туш. Умивао се, слушајући како су у околиним прањивим дворштима помамно јешали магаци, — и оте му се уздах. Да, тужан је ово рођендан, без иједног поклонца. Али шта да се ради. Ваља бити зрео, бити храбар.

„Све се ово да разумети, — мислио је Михајлов, — али зар ништа неће да се догоди данас?“

БОРЦИ ПРОТИВ НЕПИСМЕНОСТИ

Велики број неписмених, који нам је ослобођењу наше земље остао као једно од многих рђавих наслеђа прошлости, сведочи о ниском културном нивоу грађана, о слабом или, боље рећи, никаквом старању за просвећивање народних маса. Требало је много труда, много часова залагања и пожртвованог рада, да се тај број смањи, да се сведе на најмању меру, а једнога дана да постоји само прича, само историја. То је диван пример велике борбе на културном уздицању трудбеника земље социјализма.

Велика борба на описмењавању, поведена 1945. године, сврстала је у своје редове људе који су у овим првим данима изградње народне власти, када се још шило неутабаним стазама, имали тежак задатак пред собом. Требало је пронаћи форми рада, улагати у то много више труда него данас, када иза радника на описмењавању стоје три године стечених искустава, три године сталног и упорног рада.

Вукосава Ракић је дугогодишња учитељица. Радила је с пуно љубави са школском децом, учила их да пишу слова, да читају, да упознају природу и промене које се у њој дешавају, — учила их свему што један ђак основне школе треба да зна. Али, радница са школском децом, често је помишљала на то колико је у нашој земљи људи и жена који не знају да читају и пишу. Колико је неписменост распрострањена у широким слојевима народа.

Дошла је 1945. година. Покренута је широка акција за ликвидирање неписмености. Вукосава Ракић је међу првима пришла тој акцији. Не плашећи се напорног рада, где се није знало за радно време, она је проналазила најбоље начине како да се неписмени приволе да дођу на тецајеве, тражила најлакше и најпрестижније форме рада.

Познато је било у каквој су културној заосталости живели становници Јатаган-Мале и Прокопа. А у том крају Вукосава Ракић почела је свој рад на описмењавању грађана. Требало је прво обићи цело насеље, окупити људе, позвати их да дођу на тецајеве. Многи су то сматрали као губљење времена, као нешто што не одговара одраслом човеку. Али је упорност и чврста воља учитељице прелазила преко свих тешкоћа. Најлакши рад је био са омладином која гради Нови Београд. Јака дисциплина, као и самодисциплина сваког појединца, учиниле су да тај рад буде право задовољство.

— Ништа ми није сметало — каже Вукосава Ракић — што сам свакога дана пешачила осам километара. Напротив, шетња по свежем ваздуху, као и успех који је свакога дана био све већи, давали су ми потстрек за рад.

Жив, жустрих покрета и брза говора — Милун Михаиловић, познати је радник на описмењавању. Прича живо и са жаром о своме раду.

— Почео сам још 1945. године да се бавим радом на описмењавању. Он се у почетку одвијао стихички, без неког одређеног плана, а што више дани пролазе, рад постаје све организованији. Само, карактеристична је једна ствар да, као што је прве године требало обилазити појединце, убеђивати их, говорити с њима, тако и данас мора да се ради. Само сада иде много теже, јер су остали они најкорелијни, које је тешко привести на тецај, праве „врђаве“. Али, заиста је једна од најважнијих ствари умети прићи људима. Има их који мисле да никада неће моћи да науче да пишу. Потребно је разбити то предуђење, указати људима да јака воља и вера у своје способности — све побеђује. А нешто што је најважније јесте сталан обилазак неписмених. Био сам непрестано на терену. Ишао од куће до куће, из предузећа у предузеће, бодрио, наговарао, убеђивао оне који не схватају колика је корист и за државу и за појединце да знају читати и писати.

Потребно је много љубави за човека, много стрпљивости и упорности, а поред тога и специјалан начин рада да одрасли људи не осете терет што испочетка сричу слова, што их још невестом руком исписују на табли.

Из једне учионице основне школе број 1 допирали су деци гласови. Орила се песма и испуњавала цео ходник. Једног тренутка су се отворила врата, а гласови су јаче забрљали. Кроз њих је изишао снажан човек, ведра лица. То је био Милија Бољевић, познат целом Првом рејону, а нарочито свима неписменима и онима који су већ описмењени. И он је један од пионира, један од проробара у акцији описмењавања. Радо прича о своме раду, а кроз то причање протиче задовољство што је својим залагањем допринео културном уздицању многих људи.

— Прихватио сам се рада на описмењавању и у њега унео све искуство дугогодишњег учитеља. Требало је наћи начина како прићи одраслим људима, како подесити наставу да им буде што приступачнија. Изгледа да сам успео да пронађем најбољу форму рада с неписменима, јер су ми они долазили с пуно поверења и радо се одазивали моме позиву. Ретко сам наилазио на људе који су одбијали да похађају тецајеве. А како је велико задовољство када сретнем људе које сам описменио и који данас читају новине, и књиге, живе животом достојним човека.

Људи који су безброј дана посвећивали, а данас посвећују просвећивању широким народним маса, који раде са одушевљењем на томе да једнога дана у нашој земљи не буде више неписмених, скромно стоје у сенци као незнани хероји. Многобројни часови утршени у раду на буђењу свести неписмених нису урачунавани као они који се проводе на доброволном физичком раду. Просветно одељење ИОНО-а је направило предлог да се многи радници на описмењавању и новчано награде. То ће им бити мало признање за њихов рад.

Р. ПРОТИВ

Полако се исписују прва слова...

Курс

сликања и вајања окупља љубитеље уметности

Раније се често дешавало да су талентовани људи, са много смисла за музику, сликарство и вајарство били лишавани могућности да се у слободним часовима посвете некој од ових грана уметности. То је била скупа забава, неприступачна свакоме. Познато је свима у каквој су бедни живели уметници, како су се лишавали најосновнијих животних потреба. Народне власти чине огромне напоре да се исправе раније учињене грешке. Одељење за културу и уметност ИОНО-а оснива музичке школе и школе за ликовну уметност, где сваки грађанин, уз минималну школарину, може да се посвети својој смисленој уметности.

Месеца маја ове године отворен је у Шуматовачкој улици 122а курс цртања и вајања. Настава на курсу цртања траје пет месеци, а на курсу вајања десет месеци. За то време курсисти стичу основно знање из уметничког цртања и вајања, а онима који су развили радњу на овим гранама уметности пружа се прилика да употуне и обогате своје знање. Овај курс има нарочиту предност за раднике који се и у свом свакодневном послу баве уметничким стварањем, а то су: уметнички столари, гравери, металици и грађевинари. Курс похађају и сликари и вајари — аматери који ће, радећи са наставником, унети у своје радове више уметничког.

У почетку курсисти се вежбају у цртању гипсових орнамената и биста, а доцније прелазе на цртање живог модела, главе и акта.

Курсисти раде са великим интересовањем и девет их је положило пријемне испите на Академији ликовних уметности, а четрнаест у Школи за примењену уметност. Рад је олакшан тиме што се настава одржава у вечерњим часовима, тако да курсе могу да похађају и они који су преко дана запослени.

Завршено је снимање нашег новог уметничког филма „СОФКА“

У производњи „Авала“ филм — Веотрад завршено је снимање нашег новог уметничког филма „Софка“. Ових дана у лабораторијумима се врши техничка обрада и филм ће бити потпуно готов половином октобра месеца.

За снимање уметничког филма „Софка“ пред све наше филмске трудбенике поставио се тежак и озбиљан задатак. Кроз низ сцена требало је на најубеђивнији начин приказати нашим људима старо српско друштво крајем XIX века, у оном прелому када нестају последњи остаци турског феудализма и када почиње да се развија српско буржојско друштво. Поред тога, филм је морао да обухвати и јасно прикаже психолошку проблематику главних личности романа „Нечиста крв“, што је претстављало, свакако, врло тежак проблем.

Београдски УНИВЕРЗИТЕТ

окупио је 29.500 студената

Завршен је с успехом плански упис студената на Београдском универзитету и високим школама. Ове године на свим факултетима уписало се 5.052 нова студента. Од тога броја 2.270 студената долази директно из гимназијских клупа. Они су редовно завршили средњешколску наставу без застоја и прекида у току школовања. На матуранте који су раније завршили, а из разноразних разлога нису се могли уписати, као и ђаци који су завршили трговачку академију, долази 470 новоуписаних. Велики је број и оних студената који су били прекинути са студијама или нису оверавали семестре. Међутим, 1.760 студената поново се пријавило ове године да би наставили школовање и специјализирали се у својим струкама. Они су се пријавили као вредни студенти.

Број студената у Београду, као што видимо, повећао се за 5.052, док је у прошлој години дипломирало свега 620 студената. Укупан број студената на Београдском универзитету и високим школама износи сада око 29.500 студената. Од новоуписаних студената има 2.740 редовних а 2.312 ванредних.

мах се види да си ово сто пута правно, никакво мање. Отсад ћу само теби, ником другом. Хвала, сине. Извините, друже хирурге!

И борац Капустин оде, млатарујући десном руком; оде, осмехујући се и Михајлову се, штавише, учини да борчеву ошишану главу окружује некакав рибљ сјај.

У соби клинике Капустин испреча овај случај своје суседу — крвети су им били један до другог — Коноплову, бившем паркетару.

— Само њему да идиш на убризгавање, — саветовао је Капустин. — Он је ту инјекцију сто пута правно. Сто пута! Техника је то!

— А јеси ли ти бројка? — Ама ћути, паркетска четко! — наљутио се Капустин. — Сав ти је мозак испурио на паркет. Велим ти, сто пута је правно. Рука ме баш ништа не боли.

Сутрадан је Коноплов, гледајући од дуга времена кроз прозор у суседно дворниште медицинске школе, запазио интересанте ствари. Курсисти су били постројени у дворништу, стајали у стабу „на месту вољно“ и нешто чекали. Коноплов је саопштио ову новост Капустину и оба бораца — људи раздвојени — изишла су у дворниште и почела да посматрају.

Одјекнула је команда „Мирно!“ Курсисти се усправиле и укивише. Изиђе командант, наочит и још млад, и поче да чита пред стројем изредбу. Борци су пажљиво слушали — у наредбама они су се добро сналазили.

„Курсисту Сергеју Михајлову, — чули су борци, — за узорно извршену интравенозну инјекцију борац Капустин, а с обзиром на то да је ову процедуру извршио први пут, изјављујем захвалност.“

Капустин погледа Коноплова, покрвене и пљуну. Коноплов удари у никот и рече: — Ето ти на... стоји пут! Процедура! Клипша си ти, Капустине! Они те намагарнице, а теби потаман.

— То ћемо још видети ко је клипша! — промрља Капустин с нагласком претње. — Што се кезиш? То значи да човек има талента. То значи

да сам још више њему захваљан. Таланат, брате, читава земљу окреће.

— У погледу талента не велим ништа, — помрљиво изговори Коноплов. — Велика је то ствар, наравно. Ако, наравно, неко од талента...

— Сад се и види да си клипша! — љутно се Капустин. — Празно говорити, неубеђливо. Ни сам своје речи не разумеш.

А истог вечера Капустин дође у школу и замоли за дозволу да се у дворништу састане с курсистом Михајловим. Михајлов изиђе. Капустин му пружи огроман завежљај покривен згузваним новинама и рече:

— Примите част. Од срца нудим. Раније је уобичајено било да се поклања на рођендан, а ја — у знак захвалности за талентат. Немојте се, дакле, наћи увређени.

На своме крвету Михајлов је дуго одвијао, окружен радозналим курсистима, нешто тврдо, увијено у неколико згузваних „Известија“. Када су најзад скинути и последње новине, усхићени курсисти су устукнули: на крвету су лежале кршике сушене динје, чаруске динје, нија је мрмис дивнији него мирис сламина и чија је слаткоћа и од дивљега меда слања.

И курсисти, да не ремете ред, полугласно су викинули „ура“ и одмах појели пола динје.

Другу половину Михајлов је ставио на стоцић и, буђећи се ноћу, посматрао је је с осмехом. Први пут успомене га нису мучиле, већ радовале. Падајући у сан, он је цело време видео борац Капустина, насмејаног, с дињом у рукама. Од Капустинове рибе косе — и од динје ширио се сјај. Постајао је све јаснији, испуњавало га је цвркутање птица, а динја је мирисала све јаче.

Михајлов се пробудио. Било је тихо свануће. Негде је журборила вода. Над пустињом се лизао један од безбројних и велелепних дана, наговештавајући свој долазак златном светлосту на источној половини неба.

(Превод с руског)

Константин Паустовски

„20 ОКТОБРА“

Он је знао, наравно, да се ништа не може догодити и да ће сутрашњи дан, недеља, протећи уједначено, као и сви остали дани. Могло би се десити само да приреде биоскопску претставу на отвореном простору. Али биоскопска претстава била је предвиђена за вечерње часове, а поподне Михајлов је с неколико другова упућен на праксу — у хируршку клинику.

Старчић — хирург са белом капом потсмешљиво је погледао курсисте, затим њихове чизме под болничким оргачима, осмехнуо се и рекао:

— Треба, дакле, млади људи, извршити интравенозну инјекцију хипертоничног раствора и никотинске киселине. Ко ће се тога примити?

Курсисти су се згледали и нису одговорили. Они најнекуражнији устручавали су се чак и да посматрају хирурга. Није то шала — извршити интравенозну инјекцију таквих препарата! Руку на срце, ово би требало да направи сам хирург, лукави старчић. Курсистима је ово убризгавање за сада веома ретко успевало. Сем хладног зноја, дрхтања руку, суве гуше и других непријатних осећања, оно није обеславо ништа добро.

— Дакле, — рече старчић, — ја примећујем, младина, да ваше размисљање траје исувише дуго. Да, Неувинше!

Тада је Михајлов покрвенео и примио се да изврши инјекцију.

— Оперите руке! — нареди старчић.

Михајлов је дуго прао руке, приметивши при томе да му оне већ дрхте, а за то време у преврљалиште уде, у мантилу који му је висио о једном рамену, борац Капустин — онај коме је требало извршити инјекцију киселине и никотинског раствора. Михајлов је стајао окренут њему леђима и чуо цео разговор бораца с хирургом.

— Извините, — рече борац гласом који се Михајлову учини груб и, штавише, помало изазивачки. — Да ме неће бушити курсиста? Да нисам ја пуњена лутка за наставу борбе бајонетом? Шта ли сам?

— А у чему је ствар? — упита старчић, барајући по блиставим инструментима.

— А ствар је у томе, — одговори борац, — да ја више не желим да дођем курсисти у руке. Бушили су ме једном — и доста! Ја никако не пристајем, друже хирурге!

— Ах, тако дакле! — чу Михајлов продоран старчев глас и примети да му руке више не дрхте, него се тресу. — Молим да се сместа умрвите! Да! Сместа! Наравно, рекао сам — да се умрвите. Данас ће инјекцију вршити врло искусан курсист. Он је то вршио већ више пута. Разумеш ли?

— Разумем, — мргодно је промрљао борац Капустин.

Михајлов се ноге отсекоше. Хирург је очигледно врдио: Михајлов је вршио ову инјекцију први пут у животу.

— А кад разумеш, седи на столицу и ћути, — рече старчић. — Доста је било разговора. Разумеш ли?

— Разумем, — још мргодније промрља борац и седи на столицу без ислона.

Чим се Михајлов окренуо, спазно је очи бораца Капустина, бодљикаве, пуне страха очи које су нетрпељиво посматрале курсисту. После тога Михајлов је угледао пегаво лице бораца и његову ошишану главу.

Све што се после тога догодило Михајлов је радио као у сну. Стиснуо је зубе, ћутао, дејствовао одлучно и брзо. Наместио је Капустину око руке повеску. Вене су одлично набреле и постало је страховало да ће „вена побећи“. Михајлов је узео дебелу иглу, зауставно страхомитим напором дрхтај претију и пробушио врхом игле кожу на Капустиној руци. Потече крв. Погоднио је! Све иде добро! Срце као да више не куца. После тога Михајлов већ није видео ништа сем игле и набреле вене. Неочекивано он чу тихи смех, али није дигао главу. Дигао ју је тек онда кад је извадио иглу и кад је све било завршено. Смејао се борац Капустин. Посматрао је Михајлова добрим очима и смех му је био лак.

Михајлов се збуњено осврнуо на све стране. Старчић — хирург климао му је главом. Курсисти су се уздржљиво осмехивали и згледали. У њиховим погледима могао се наслутии скривен понос: ето, такви су наши, нису на раду гори од старих хирурга!

— Е, хвала! — рече борац Капустин, устаде и продрма руку Михајлову. — Хвала, друже! Од-

Изношење питања Берлина пред Савет безбедности претставља кршење одлука Потсдамске конференције и Повеље ОУН

Влада Совјетског Савеза упутила је 3. октобра одговор на ноће САД, Велике Британије и Француске у којем је предложила састањак због решавања проблема Берлина. Међутим, западне силе не поштују преузете обавезе са међународних конференција одлучиле су да питање Берлина ставе пред Савет безбедности. Овај поступак је директно противан одлуци Потсдамске конференције и Повељи ОУН.

Сједињене Америчке Државе поставиле су на дневни ред Савета безбедности питање Берлина да би на тај начин помоћу своје гласачке машине доделе решење у своју корист, а против интереса немачког народа и изградње јединствене и демократске Немачке.

Познато је да су се у Потсдаму претставници САД и Велике Британије са своје стране сагласили да ће радити на стварању јединствене и демократске Немачке и на спречавању развоја поновне немачке агресије. Међутим, западне окупационе силе нису извршиле одлуке Потсдамске конференције, нису спровеле демилитаризацију, денацификацију и демократизацију Немачке него су помоле обнављање војно-индустријског потенцијала у западној Немачкој, оставиле на слободи нацистичке злочинце, финансијске махине и генерале. Штавише, супротно одлукама Потсдамске конференције, амерички империјалисти приступили су стварању сепаратне западно-немачке марionетске државе. На крају спровођење сепаратне валутне реформе у западној Немачкој и у западним секторима Берлина биле је последња мера цепања Немачке. А та нова марionетска држава ушла би у војно-стратешки систем англоамеричког блока, то јест у такозвани бриселски војни пакт у коме би она играла главну улогу.

Питање Берлина, разумо се, не може се одвојити од питања Немачке у целини. Због тога Совјетски Савез и тражи да се оба ова питања реше у исто време, на демократски начин и на основу преузетих међународних обавеза. У току прошла два месеца вођени су у Москви преговори између владе СССР, САД, Велике Британије и Француске о такозваном берлинском питању. Совјетски Савез и том приликом полазио је од чињенице да је створена ситуација у Берлину последња кршења Потсдамских одлука и да је ово питање могуће решити једино у општем склопу немачког питања.

Без икаквог су основа пропагандистички трикови реакционарне штампе о епидемији и глади становништва Берлина, о коме како Маршал, Вејан и Шуман страдају за животе берлинских грађана. Совјетски Савез у довољној мери је снабдео становништво свих сектора Берлина и према томе не може се говорити о некој совјетској блокади града, него на против, да западно окупационе власти настоје да подрију економску стабилност становништва увођењем своје валуте.

Амерички експанзионисти припремали су се већ одавно да ставе питање Берлина пред Савет безбедности. Карактеристично је да је и генерални секретар ОУН Тригве Ли месеца јуна понудио империјалистима своје услуге да ће изнети такозвано берлинско питање пред Уједињене нације. Међутим, јасно је, да проблем Берлина, као и уопште Немачке, спада под надлежност Савета министара спољних послова четири велике силе, а никако Савета безбедности. О њему не могу да суде и доносе решење оне земље које немају никакве везе са судбином Немачке, чији су владајући кругови потпуномагли за време рата нацистички режим, а који данас служи америчким империјалистима. Због тога је Совјетски Савез одбио да учествује у разматрању питања Берлина пред Саветом безбедности, јер тај маневар западних сила је неелегантан и претставља кршење Повеље Уједињених нација.

У Генералној скупштини ОУН настава се дискусија о важним питањима. Уколико претставници демократских земаља баче раскривају империјалистичке планове САД, утолико је бесрватних хушката и пропагатора

новога рата све већи. Ратна хистерја обузела је власнике реакционарних листова и мање више све западне владајуће кругове. Стварни циљ ове пропаганде „хладног рата“ јесте да се застраше широке масе народа и да се оне усмере против Совјетског Савеза и земаља народне демократије. Рекло би се, по писању западне реакционарне штампе, да се налазимо непосредно пред ратом. Наведимо само неколико примера. Као оног дана када су Американци страховали од инвазије Марсоваца на нашу планету, тако је и сада, прошле недеље, једна западно-европска радио станица проносила кроз етар вест да се англоамерички авиони пробацију кроз ватру совјетске артиљерије у Берлину. Та лажна вест, нагнана на нервима слушаоца потрајала је додуше неколико минута, јер је ипак на крају спикер морао да каже да се ради о обичним, редовним вежбама совјетске артиљерије. Али главно је да су неко време слушаоци држани у узбуђеном стању. Послушати за час емисије западних радио станица, предистати Херстове и Макормикове листове, са сензационалним прим и првеним крупним насловима о „совјетској опасности“, о „новој атомској бомби“ итд. — сва та пропаганда има за циљ да унесе страх у народ. Штампана, радио, биоскоп, позориште и црквице — све је то стављено у службу империјалиста у циљу стварања ратне психозе и вођења „хладног рата“, због уношења забуне и пометње међу народима маршизованих земаља и у саме САД.

Поменимо још да је западна штампа донела вести како се у Билдеској обуставља рушење сколонизата против ваздушног напада, да је извршена концентрација енглеске флоте и да ће амерички бродови у месецу септембру доћи у грчке воде. Такође и то да неки амерички дипломате веома радо разговарају о будућем конфликту и изазивају да захтевају да сукоб не мах отпочне. Ратна хистерја достигла је своју кулминацију нарочито са вестима да Труман намерава да изађе пред Конгрес са астрономском цифром — 15 милијарди долара, као војна буџета и тим да грчки монархистичка штампа тражи да се изврши напада на Албанију. Криво би, међутим, било помислити да се иза ове ратнохушката кампање не крије и припрема за авантуристичке подухвате.

Зашто се сада управо разбухтала ова безумна ратнохушката кампања на западу? Зашто САД и њихови сателити противе стављању ван употребе атомског оружја и уништењу постојећих складишта атомских бомби, иако западни империјалисти објективно немају могућности да ступе у рат. Ова ратнохушката кампања и ратна хистерја има великим делом свој корен у томе што америчке владајуће групе настоје да ојачају своје позиције у САД на претседничким изборима месеца новембра. Демократска и републиканска штампа ставиле су у покрет све своје снаге да изиђу као победници на изборима, да поразе Хенри Валаса, вођу прогресивне странке, који се са неколико десетина милиона америчких грађана супротставља авантуристичким подухватима америчких империјалиста. Владајуће групе, а нарочито војна класа која управ-

ља америчком спољном политиком, немају другог програма осим да изиђу на изборе осим програма „хладног рата“ и застрашивања америчких грађана. Та група сматра да ће са кампањом о новом рату уверити Американце како је једино она класа да спасе Америку од економске кризе и сачува е од „комунистичке опасности“. Тај такозвани „борбени империјализам“, или „империјализам мира“, како га назива десни социјалиста Леон Блум, претставља у првом реду опасност за безбедност и миран живот америчког народа. И даље, наоупрот плановима америчких империјалиста о поробљавању целог света, њиховом супротстављају да се атомска енергија стави у службу човечанства, Совјетски Савез и земље народне демократије доследно се боре за учвршћење мира и међународне сарадње.

Незапослени Марс

— Док је Совјета и земаља народне демократије, изгледа да за мене неће бити посла...

Југословенско-совјетско друштво за цивилно ваздухопловство корисно служи нашој планској привреди

У августу 1948 године превезено је на овој прузи 1610 путника и у овој прузи рекордан број. Од 1610 путника већина је путовала у Титоград хитним службеним послом. Они су те службе брзо свршили, јер су, одлазећи са земуноског аеродрома у 6.40 часова изјутра, били у Титограду већ у 8.15 часова. На истој линији путовање возом траје два дана и две ноћи.

Ако упоредимо цене возне и авионске карте, разлика иде у прилог авионског саобраћаја. Друга класа воза Београд — Титоград кошта 1.156 динара, трећа 770 динара, док авионска карта стаје 840 динара.

Авионски парк „Јусте“ располаже и авионима намењеним за пренос робе.

Преко „Јустине“ ваздухопловне службе, Скопље је добијало дневну штампу у исто време кад и Београд.

У овој години успостављена је поштанска линија: Београд — Скопље — Титоград — Сарајево — Београд. Авионима је преносена само дневна штампа и пошта. Са земуноског аеродрома авион је полазио у 4.40 часова изјутра и у Скопље стижао већ у 6.10 часова. Грађани Скопља за оно време колико је трајала ова служба имали су дневну штампу у рукама кад и Београђани. Колико је ова корисна служба била убрзана и ефикасна, илуструју подаци да су тек иза 6 часова полазила возови са бео-

Десетогодишњица „Историје СКП (6)“

Првог октобра ове године навршило се десет година од изласка из штампе „Историје Свесавезне комунистичке партије (большевика)“. Кратки курс „Појава Историје СКП (6) претставља је најкрупнији догађај у идејном животу, у првом реду Болшевичке партије, а и свих комунистичких партија у свету, јер је овом књигом међународни пролетаријат добио једно од најмоћнијих идеолошких оружја. На Историји СКП (6), ушли су се, уче се и учиће се милиони комуниста и пролетера широм света како се треба борити против империјализма, за победу социјализма.

У Историји СКП (6) је сажетом облику систематски изложен и теоретски објашњен херојски пут напредног партије, партије большевика, која се од малих марксистичких кружока и група, основаних осам десетих година прошлога века, развила до моћне милионске партије, која је у Октобарској револуцији оборила власт капиталиста и спахија, успоставила диктатуру пролетаријата и изградил социјализам. У Историји СКП (6) је изложено и уопштено огромно практично и теоретско искуство Болшевичке партије.

Кратки курс Историје СКП (6) је права енциклопедија основних знања из науке марксизма-ленинизма, без које комунистичке партије не могу извршити своју револуционарну мисију.

„Може се мирне душе рећи“, рекао је друг Жданов на XVII Конгресу СКП (6), „да откако постоји марксизам ни једна марксистичка књига није била тако распрострањена“. И стварно, у протеклом периоду од десет година она је издата у Совјетском Савезу на 63 језика са тиражом од 34.219.000 примерака, а исто тако и у низу других земаља.

Појава Историје СКП (6) имала је и за Комунистичку партију Југославије огроман значај за идеолошко васпитавање и наоружавање партијских кадрова. Доласком друга Тита на чело Партије и ликвидацијом свих опортунистичких и фракционистичких елемената и унутрашњом консолидацијом Партије, наше руководство на челу са другом Титом поставило је пред све организације и партиско чланство неопходну потребу изучавања науке марксизма-ленинизма и као најважније дело поставило проучавање Историје СКП (6). Чланови наше Партије изучавали су Историју СКП (6) и упознали се са марксистичко-ленинистичким учењем, учили се од велике Болшевичке партије, тако да је наша Партија дочекала тешке и судбоносне дане са чланством које је било теоретски наоружано.

У најтежим условима илегалности пред рат, као и у току На-

родно-ослободилачке борбе, умножавана је Историја СКП (6), из ње су се борци — комунисти партизанских одреда, бригада и дивизија учили на херојским примерима Болшевичке партије како се треба борити, водити своју отаџбину и стварати нови друштвени поредак.

Кратки курс Историје СКП (6) издан је на ослобођеној и ослобођеној територији, умножаван је на шалтирографу, штампан и илегалним штампаријама, преписиван руком у заробљеничким логорима. За време најтежих година окупације штампана је у илегалној штампарији Централног комитета у Београду 1942 године Историја СКП (6) и послата борцима партизанских одреда.

Наша Партија је, учећи и изграђујући се на искуству Болшевичке партије, успела да доведе до победе нашу народну револуцију и да приступи изградњи социјализма. У послератном периоду, у ослобођеној земљи, створени су до тада невањени услови за масован идеолошки рад, за масовно изучавање историје Болшевичке партије од стране партиског чланства. На многобројним партијским курсевима, који су формирано после ослобођења, изучавана је Историја СКП (6). Ради идеолошког васпитања маса у духу марксизма-ленинизма изучавана је Историја СКП (6) на многобројним кружоцима, клубовима од стране хиљаде чланова Фронта. Историја Болшевичке партије проучавана је и по предузетима, установама, школама и на добровољним радним акцијама. Од ослобођења до данас Историја СКП (6) изашла је у осам издања са тиражом од 360.000 примерака.

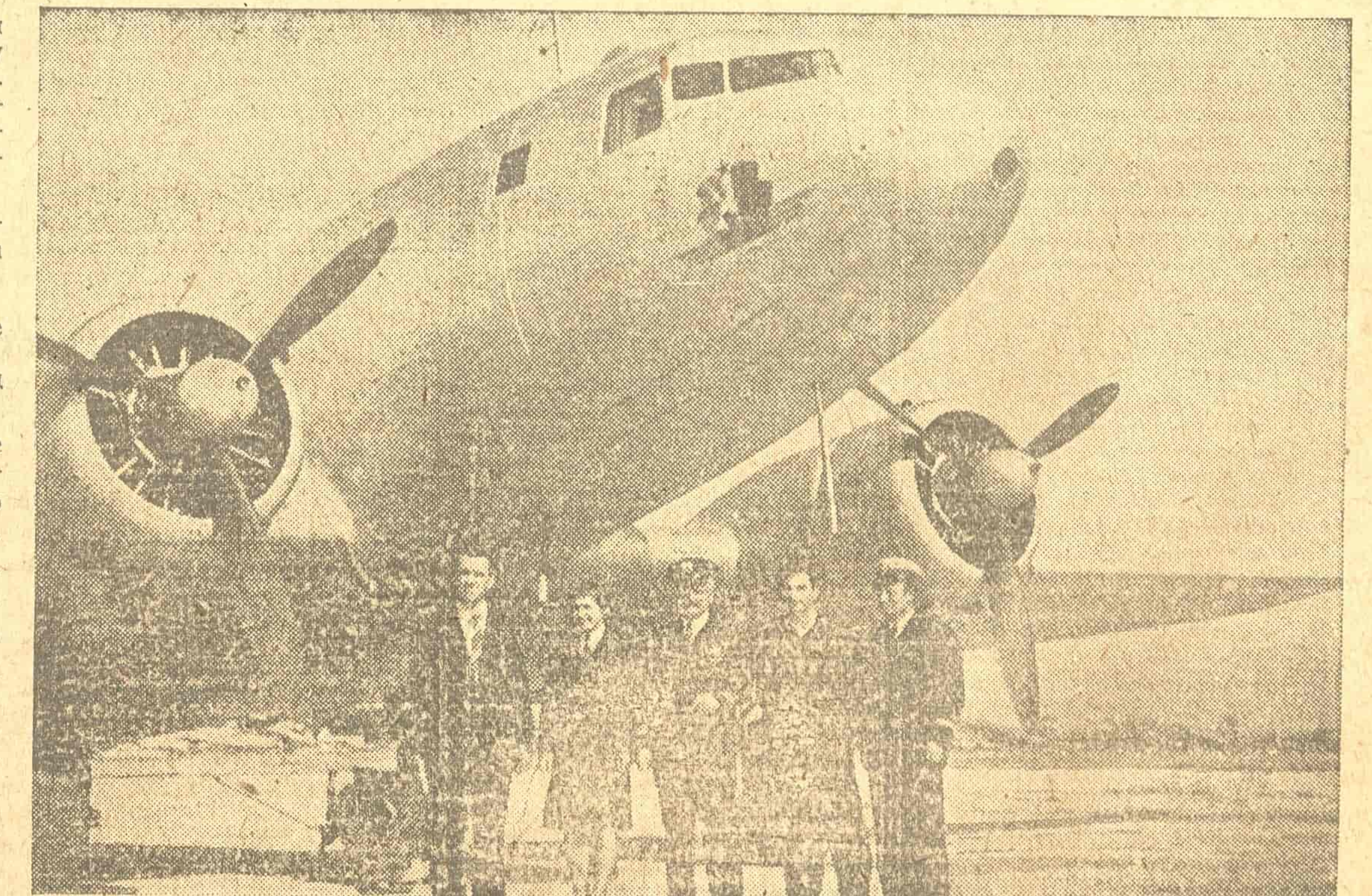
Из Историје СКП (6) учили се и учи чланство наше Партије верности науци марксизма-ленинизма, учи се принципности и доследности. И баш због тога, нашу Партију нису могле да поколебају никакве клевете и лажи и итаква је кампања не може убедити у то да не иде путем социјализма. Прослава десетогодишњице изласка Историје СКП (6) пада у време када империјалисти прикупљају своје снаге за борбу против демократског фронта. Изучавање Историје СКП (6), овлађивање науком марксизма-ленинизма пружа у вереност и поузданост у победу демократског фронта у свету. У даљој борби за изградњу социјализма у нашој земљи проучавање Историје СКП (6), првенствено од стране партиског чланства, а исто тако и од стране осталих радних људи, окупљених у Народном фронту има огроман значај за идеолошко васпитање не само чланова Партије већ и широких фронтовских маса.

Француски, холандски, чехословачки и аустријски крупни капитал.

Сада је страни капитал изгубио позиције у једној деликатној врсти саобраћаја као што је авионски.

Према Петогодишњем плану, постављен је задатак да се у авионском саобраћају 1951 године превезе 120.000 путника на унутрашњим линијама. На спољним линијама тај број је за две трећине мањи. Знатан број путника од овога броја превршиће авиони Југословенско-совјетског друштва за цивилно ваздухопловство. Зар то није добра гаранција да ће оваква сарадња, оличена у једном заједничком друштву, нашој привреди пружити драгоцену помоћ.

M. G.

Авион „Јусте“ на доласку на Титограда

Предлог за реконструкцију трамвајске мреже и отклањање редова на станицама

Питање брзог и јевтиног превоза радних људи са једног краја града на други, свакако је један од тешких проблема Београда.

Овај проблем се појавио због недостатка трамвајских кола, с једне стране, и пораста становника с друге. Увођењем трелејбуса у саобраћај проблем је само мало смањен, али ни изблиза није решен. Градско саобраћајно предузеће непрестано повећава број трамвајских кола, уводи нове линије, али све те мере још не могу да уклоне огромне редове, који се протежу на свим важнијим станицама. Ти редови и претрпаност наших возила долазе због слабе повезаности трамвајских линија и потпуно децентрализоване трамвајске мреже.

У Загребу је то питање врло повољно решено. У Београду, међутим, ако неко хоће да иде, на пример од Вождовца до „Цветка“, потребно му је један сат, па и више, мора два пута да преседа и да плати за целу вођу шест динара, и да приликом преседања чека у редовима. У Загребу пак, најдужи релацију Максимир—Раде Ковчара улица, човек може да пређе за 25 минута, без преседања за свега два динара.

Вођа београдских трамвајама, ако човек иде са једног краја града на други, углавном је скопчана са преседањима, са чекањем у реду и са плаћањем две и три карте. Тим негодима највише су погођени радни људи Београда, који станују у једном, а раде у другом делу града.

Један од излаза из тешке ситуације, у којој је сада Београд, у вези са превозом радних људи, јесте централизација и повезавање трамвајске мреже. Како је то могуће постићи?

Као главни центар трамвајске мреже треба узети Славију, а као важне крајње тачке Теразије, Вождовац, „Цветка“, Топчидер, Чукарину, Карабурме, ватни Ауто-команду и, најзад, железничку станицу и Калемегдан.

Прво треба укњиати линију број 2, одакле какав је данас и замишљати је по новим линијама, које ће полазити од Вождовца, рејмо линија број 17 и 18 и ићи са Славије, једна са другом, одакле ће линија 17 бити лево (тојест према Железничкој станици) а број 18 десно (тојест према Централној до Калемегдана — који би важно као крајња станица (само због важности карата), а онда би линија број 17 ишла према Централној, а број 18 према Железничкој станици, док се не би састале на Славији, одакле би трамваји поменутих линија један за другим заједно одлазили на Вождовац. (Овде је потребно водити рачуна да стигну у исто време код Ауто-команде, како би могли да се укрштају као пар према Вождовцу, док не буде израђен дупли колосек). На тој линији би требало да саобраћају по двоја кола, што значи свега четвора кола.

Други пар линија полазио би од Карабурме (а уколико би се то показало као непотребно, полазио би од укупитања код Железничке станице Дунав), то би била линија, рејмо, број 8а и 8 б, и ишле би заједно једна за другом до пресека са садашњом линијом број 2 где би се разишле, и број 8а отишла десно према Централној, а број 8 б лево према Славији до Железничке станице, која би важала као крајња станица (само због важности карата), а онда би се, у продужетку, опет састале где су се разишле и заједно отишле на укрштање. И овде би учествовала по двоја кола, свега четвора кола.

Трећи пар линија, рејмо број 4 и 5, полазио би од „Цветка“ до Вуковог споменика, одакле би број 4 отишла десно, према Централној, а број 5 лево, према Славији, и састале се тамо, одакле би број 4 отишла десно до „Цветка“, а број 5 лево до „Цветка“. Овде би учествовало по шесторо кола, свега дванаесторо кола.

Овако реконструкција садашње линија број 2 много би боље одговорила својој намени, а избегле би се гужве на Железничкој станици, на прелазу за Земуна и на Пристанцишту, јер би сваки путник бирао своју директну линију. Поред тога, не би биректну линију. Поред тога, не би биректну линију. Поред тога, не би биректну линију.

трамвајској станици у правцу Железничке станице, јер људи не би ту морали да силазе из кола, пошто би она ишла директно на Железничку станицу, и друго, што је исто тако важно, смањило би се оптерећење трелејбуса код Калемегдана.

Поред реконструкције линије број 2 треба извршити реконструкцију још неких линија и увести нове линије.

Требало би успоставити директну линију Топчидер—Славија—Теразије и обратно, и то би била садашња линија број 3. Ту би могла да саобраћају троја кола. Затим, требало би успоставити линију Топчидер—Славија—„Цветка“ и обратно, рејмо број 11. Овде би, због дуже релације, требало да саобраћају четвора кола. Такође треба успоставити линију Топчидер—Славија—Вождовац и обратно, рејмо број 15. Ту би могла да саобраћају двоја кола.

Линију број 13 такође треба продужити да иде од Чукарнице, преко Славије, на Теразије и обратно. Ту би саобраћала троја кола. Затим треба успоставити линију Чукарница—Славија—Вождовац и обратно, и то би могла да буде линија број 16. Ту би саобраћала двоја кола. Затим, требало би успоставити линију Чукарница—Славија—„Цветка“ и обратно, рејмо број 12, са четвора кола.

Линију број 10 такође треба преуредити. Треба успоставити линију Вождовац—Славија—Теразије са троја кола и линију Вождовац—Славија—„Цветка“ и обратно, рејмо број 14 са четвора кола. Линију број 10а такође би требало продужити до Теразије, са четвора кола, а у дане приредба на физкултурним стадионима појачати је двоструко па и троструко. Недељом би требало успоставити линију Ауто-команда—Славија—Топчидер са четвора кола, као и појачати и све остале линије, које воде према Топчидеру.

Линију број 7а требало би продужити до Железничке станице, тако да се добије: Ново гробље—Славија—Железничка станица и обратно, на којој би саобраћала кола без прикљипа, због маневрисања.

Линија број 6 би се кретала у истом правцу као и сада, тојест Теразије—„Цветко“, са двесторо кола у саобраћају. Линија број 7, Теразије—Ново гробље са двоја кола и линија број 9 ЦДЈА—Карабурма са четвора кола у саобраћају.

Кад погледамо ову реконструкцију можемо одмах да уочимо да би оптерећења трелејбуса на Славији у многе нестало. Што је још важније, радни људи би добили директне линије у свим правцима и могли би брзо и јевтино да се пребацију с једног краја града на други.

Ову реконструкцију је са постојећим бројем кола сасвим могуће извршити, ако имамо у виду да је сада у промету 66 до 70 кола. На неким релацијама би се чак број кола и повећао. На пример:

- До Теразија би сада ишло 24 кола — 8 више, повећање 50%;
- до „Цветка“ би сада ишло 29 кола — 11 више, повећање 55%;
- до Топчидера би сада ишло 9 кола — 3 више, повећање 50%;
- до Вождовца би сада ишло 12 кола — 7 више, повећање 140%;
- до Чукарнице би сада ишло 9 кола — 3 више, повећање 50%;
- до Карабурме би сада ишло 8 кола — 4 више, повећање 100%;
- до Железничке станице—Славије би сада ишло 12 кола — 2 више, повећање 20%.

Онај проценат од 50% показује нам растерећење трелејбуса на Теразијама, а онај од 140% гарантује потпуни нестанак редова на Славији за десетку. Убацивање новог броја кола, после ове реконструкције, давало би само повољне резултате.

Да се не би реконструкција показала као немогућна потребно је указати још на неке ствари. Прво, треба извршити ново типизирање кола, односно направити нов распоред мреже, с обзиром на реконструкцију мреже. Затим, на линијама Ауто-команда—Вождовац, као и на пресеку линије број 2 и 9 треба временски уредити да се укршта по два пара кола, што значи на једној укрсници четвора кола, тојест двоја кола на једној страни, и двоја на другој, како би се максимално искористило капацитет тих пута.

Техничке исправке у овој реконструкцији не би биле велике, уколико се не би изграђивао други колосек на поменутих линијама. Засада би требало само направити скретнице код Правног факултета, на пресеку линије број 2 и 9, као и на Железничкој станици, због враћања 7а. Добро би било направити на свим крајњим станицама кружне колосеке, како би се мање губило у времену приликом маневрисања. Поред тога, требало би извршити размештај станица за трамваје, који иду истим правцем, да би се спречила шпекулација. На пример, линије број 10 и 10а полазе са Теразија и иду заједно до Ауто-команде. Да не би они, који иду само до Ауто-команде, користили линију која иде до Вождовца и тиме заузимали места у тим трамвајима трета станице једне и друге линије развијати тако да, рејмо, број 10 стаје на месту где данас стаје број

6, а број 10а код Београдског гвождарског предузећа у улици Булевар Црвене армије.

Овом реконструкцијом трамвајске мреже решило би се и питање јевтиног превоза. Не треба подвлачити од колике је важности да трамвајска карта не буде скупља од два динара. Није свеједно да ли ће један радни човек потрошити данас за трамвај 8 или 16 или још горе 24 динара. Није свеједно да ли ће месечни издатак за трамвај бити 240, 480 или 720 динара. Увођењем директних линија радном човеку Београда омогућило би се да са једног краја града пређе на свега два динара.

Овом реконструкцијом би се поред омогућења бржег и јевтинијег превоза наизад уклонили непотребни редови испред трамвајских и трелејбуских станица.

Милан ВИДОЈКОВИЋ

Хидрометеоролошки гласник

Тромесечни стручни часопис, издаје Савезна Управа Хидрометеоролошке службепри Влади ФНРЈ.

Часопис има циљ: да помаже унапређење наука на којима почива хидрометеоролошка служба, да шири знања из хидрологије, метеорологије и суседних грана геофизице код нас, да олакша изграђивање стручних метеоролошких и хидролошких кадрова, да помогне убрзање процеса организационог и методског усклађивања службе и да доприне се свој удео што бољем упознавању заинтересованих са користима које хидрометеоролошка служба може да да.

Први број часописа, на 64 странице осмине, већ је изашао са следећим садржајем: Језера хладног ваздуха; Одредивање кретања протока на водотоцима; Отисци снежних кристала; Облачност у Љубљани; Температура ваздуха и ми; Хисториски преглед метеоролошких опажања; Катастар вода; О проблемима симптоматичке метеорологије на подручју Југославије; Интензитет сунчевог зрачења у Београду; Прикази.

Часопис се може добити уплатом износа од 20 динара на чековни рачун код Народне банке ФНРЈ — Централна за НР Србију — 1—9.000.020. Хидрометеоролошки гласник Савезне управе ХМС, Београд, Добрињска 1, пошт. факс 604. Уплатом износа од 15 динара на исти чековни рачун за Хидрометеоролошки гласник може се добити публикација Савезне управе ХМС „О конзервацији тла“ од инж. Миладина Пећинара.

КОНКУРС

Министарство просвете Народне Републике Црне Горе расписује конкурс за израду следећих уџбеника за основне школе и гимназије:

За основне школе:

- Читанка за II разред, I награда 15.000 дин., II награда 10.000 дин.
- Читанка за III разред, I награда 15.000 дин., II награда 10.000 дин.
- Читанка за IV разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Историја за III разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Историја за IV разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Земљопис за III разред, I награда 15.000 дин., II награда 10.000 дин.
- Земљопис за IV разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.

За гимназије:

- Читанка за I разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Читанка за II разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Читанка за III разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Граматица за I разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Граматица за II разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.
- Граматица за III разред, I награда 20.000 дин., II награда 15.000 дин.

Уџбеници морају бити израђени према наставном програму за основне школе и гимназије за школску 1948/49 годину, а по унутрашњима која се могу добити у наставном одељењу Министарства просвете.

Рукописе откудано на машини (само на једној страни са проредом) и снабдеване шифром, треба доставити у три примерка Министарству просвете Народне Републике Црне Горе — Наставном одељењу, — најкавије до 1 априла 1949 године.

Име и презиме са шифром, као и тачну адресу, састављачи ће доставити Министарству просвете у засебној запечатеној коверти.

Састављачима, чије уџбенике Министарство просвете буде одобрило за употребу у школама, припада поред наведених награда и хо. порар од издавачког предузећа.

За ближа упутства и објашњења обратити се Наставном одељењу Министарства просвете Народне Републике Црне Горе — Цветке.

Из Министарства просвете Народне Републике Црне Горе — Наставно одељење — број 16881.

НОВИНСКО-ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

„НОВА МАКЕДОНИЈА“

ул, Гоце Делчев, 20 СКОПЈЕ Телеф. 622, 536, 537

★ ИЗДАЊЕ ЛИСТОВЕ: ★

„НОВА МАКЕДОНИЈА“

Издаје сваког дана, сем понедеоника
Претплата: мес. 45.—; тромесечна 135.—; годишња 540.— динара

„FLAKA EVLLAZNIMIT“

Издаје три пута у месецу на албанском језику.
Годишња претплата 72.— динара

„BIRLIK“

Издаје три пута у месецу на турском језику.
Годишња претплата 72.— динара

★ Прима огласе по умереним ценама. ★

Цела страна 10.000.— дин.; пола стране 5.000.— дин.; четвртина стране 2.000.— дин. Огласи у оквиру по 60.— дин. од 1 см. у ступцу. Мали огласи по 2.— дин. од речи.

Нове књиге

Проф. Др. Светомир Ристић: Основни закони кретања стројева, Стручна библиотека Јединствених синдиката Југославије, издање Синдикалног издавачко - штампарског предузећа „Рад“, Београд 1948, латиницом, страна 96, цена 10 динара.

Инж. Антон Рехициер: Штедња угља, стручна библиотека Јединствених синдиката Југославије, издање Синдикалног издавачко - штампарског предузећа „Рад“, Београд 1948, латиницом, страна 108, цена 11 динара.

Р. Кибрик: Приручник за синдикалне библиотеке, Синдикална библиотека, издање Синдикалног издавачко - штампарског предузећа „Рад“, Београд 1948, латиницом, страна 81, цена 11 динара.

Нове методе рада у грађевинарству, Библиотека „Нови методи рада“, издање Синдикалног издавачко - штампарског предузећа „Рад“, Београд 1948, латиницом, страна 43, цена 6 динара.

Јосиф Маринковић: Радничка педогогика, издање Синдикалног издавачко - штампарског предузећа „Рад“, Београд 1948, цена 8 динара.

К Њ И Г Е ЗА СТРУЧНО УЗДИЗАЊЕ

неквалификованих и полуквалификованих радника, за квалификоване раднике, за руковођице и техничаре, за инжењере, за све ученике у привреди и студенте универзитета

„СТРУЧНА БИБЛИОТЕКА ЈЕДИНСТВЕНИХ СИНДИКАТА“ (ћирилицом и латиницом)

Инж. В. ПАВЛОВИЋ: Динара
Проветравање рударских јамских просторија 4.50

Инж. М. ЦВИЛИЋ: Инж. Б. ИЛИЋ: Подземна електрична мрежа II допуњ. изд. 8.—

Инж. Б. МИЛОШЕВИЋ: Техничко цртање у машинству II допуњ. изд. 6.50

Инж. М. БОРИСАВЉЕВИЋ: Гвожђе и челик II допуњено издање . . . 9.—

Инж. С. ВУКЕЛИЋ: Бензински мотори II допуњено издање . . . 13.—

Инж. М. ЦВИЛИЋ: Рачуница у радионици 10.—

Инж. М. ЦВИЛИЋ: Алтернатори 7.—

п. н. зми: Чување аутогума 9.50

Инж. З. РАКАР: Бакар и његове легуре 9.—

з. КУЛУНИЋ: Папир 12.—

ст. БУРАЋ: Гасни мотори 6.—

Инж. М. МАРКОВИЋ: Ручоване гасним моторима 7.—

Инж. В. МАРКОВИЋ: Шећер и шећерна репа 10.—

Инж. В. МАРКОВИЋ: Техничко скицирање и цртање у грађевинар. 11.—

Инж. Д. ГРАНИЋ: Темелји зграда 6.—

Инж. С. МИЛОШЕВИЋ: Бојење текстилног материјала 9.—

Инж. С. МАТИЈАШЕВИЋ: Пасови 8.—

Инж. ФАРМАКОВСКИ: Горива и сагоревање II допуњено издање . . . 7.—

ВЛ. ЛИОЗИН: Хемиско бојење метала 6.—

В. ЉУБИЋ: Дубока извлачења и остали радови на преси . . . 7.—

Инж. В. РАПАЈИЋ: Основни геометрије 6.—

Инж. Б. МИЛОШЕВИЋ: Разнобојни метали 10.—

Инж. Д. ПЕТКОВИЋ: Ковачење у калупу 9.—

м. ЖИВАНОВИЋ: Обрада метала на стругу I део 10.—

Инж. СТЕПАН ВУКЕЛИЋ: Електрични топлотни уређаји 9.—

Инж. Д. ТАДИЋ: Додозвод 8.—

Канализација 8.—

Инж. З. РАКАР: Вештачке материје 10.—

СЛОБОДА ЛАСЛО: Дизелине и преноснице терета 9.—

Инж. Д. ГРАНИЋ: Зидарски радови 10.—

Конструктивни елементи нареза 11.—

Резање нареза 6.50

Инж. М. АРСЕНИЈЕВИЋ: Предење памука 11.—

Инж. Д. ЛАЏИЋ: Хлађење у индустрији животних намирница . . . 9.—

Практични савети за металску струку 7.—

Инж. Б. РАЈЧЕВИЋ: Земљане водојаче 10.—

„Библиотека нови методи рада“ (ћирилицом и латиницом) 10.—

м. КУЧЕРИН: Како ја топим челик 6.—

Ј. КУРАТОВ: Мој рад мој метод 5.—

Сва издања Издавачко-штампарског предузећа „Рад“ могу се добити у свим књижарама

За поруџбине од преко 30 примерака навише обратити се изравно

ИЗДАВАЧКО-ШТАМПАРСКОМ ПРЕДУЗЕЋУ

„РАД“

БЕОГРАД, СКАДАРСКА 33

БРОЈ ЧЕКОВНОГ РАЧУНА 1-476019

Проблеми нових спортских друштава у Београду

У последње време у Београду је основано 18 нових спортских друштава, која се у свом раду насплављују на синдикалне или фронтове организације. Одмах по свом оснивању нова спортска друштва добили су задатак да сакупе што више људи и да их помоћу добрих тренера подижу. Сем тога, задатак ових друштава није се ограничавао само на фудбал, већ и на већи број других секција за оне гране спорта које још не могу да се развијају сасвим самостално. Међутим, већ сада на почетку рада западају из новоснованих спортских друштава извесни пропусни, које би у интересу јачег развоја ових друштава требало што пре открити.

Прва грешка у коју су ушла готово сва новоснована друштва је потпуно занемаривање свих осталих спортских секција сем фудбалске. Због тога се често доила утисак да се ту ради о фудбалским, а не о спортским друштвима. Тако, на пример, друштво „Брежњица“ које је до сада добило преко сто фудбалских утакмица, није обрвало ни једну другу секцију. На супрот томе, има друштава која оснивају, и поред великих тешкоћа, боксерске секције, као Чукаринци, Слопци и Јединство.

За овако уски рад, наравно за формирање само фудбала, новоснована друштва се превлађују недостатком стручњака и тренера, реквизита, терена и финансијских средстава. То су у ствари главни проблеми с којима се боре нова спортска друштва Београда.

Највећи проблем је, свакико, недостатак стручњака и тренера. Тако ниједно ново друштво није могло да оснује секцију кошарке због недостатка инструктора. Исти је случај и са лаким атлетиком, боксом итд. Једини начин да се ово питање реши је одржавање разних курсева на које би сама друштва слала своје људе.

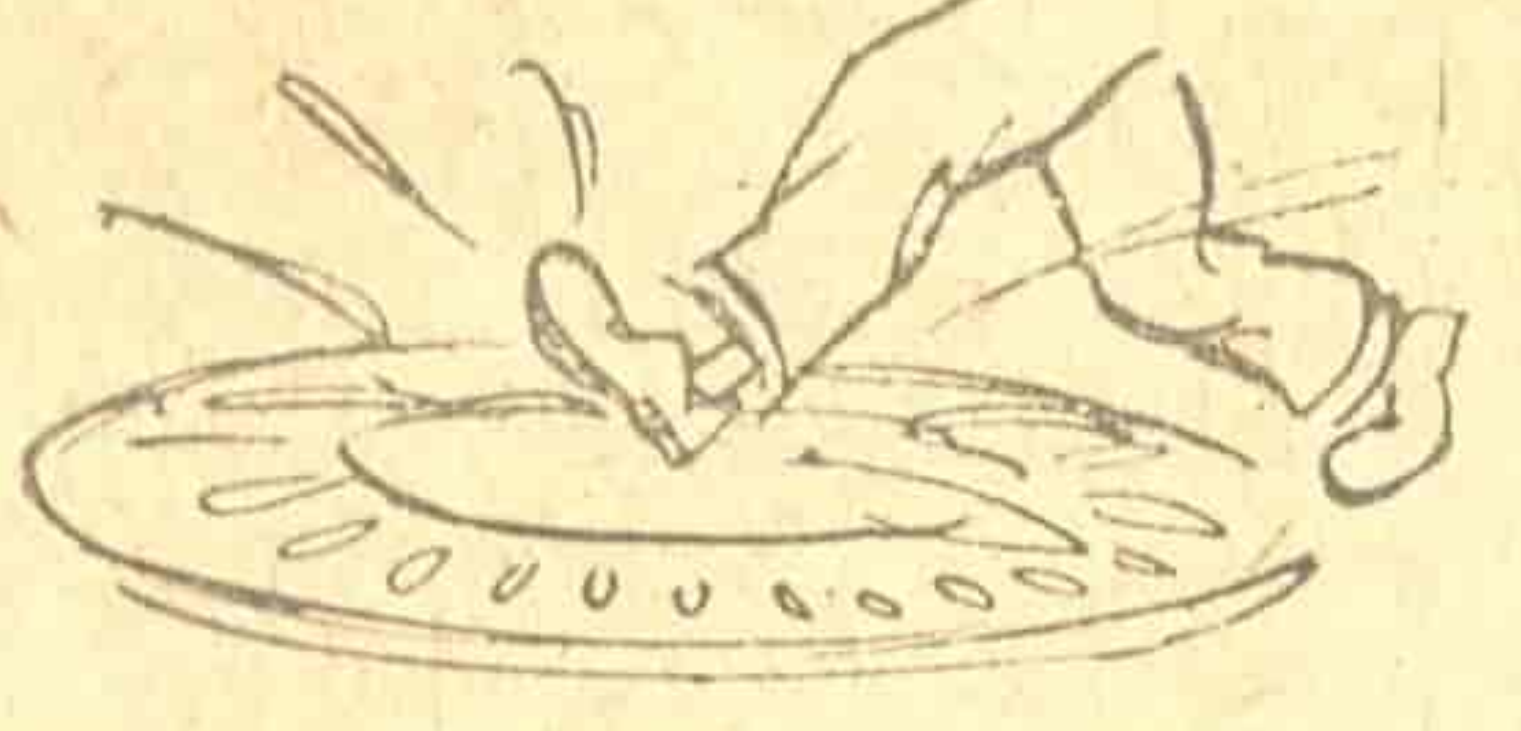
У погледу реквизита и терена стање није ни мало боље. Само мали број нових друштава има где да тренира и то углавном на неорганизованим и лошим игралиштима. Друштва која се оснивају на фронтовским организацијама, као Чукаринци, Вождовачки, Сепак, Душановци, Слога, Ново Село итд., требало би да предузму хитне мере на осамостаљивању терена уз помоћ Вождовачког Народног фронта. Само да те начини моћи ће да се реши овај проблем, који већ неколико година остаје у Београду нерешен. Исто тако, треба појачати напоре и у физкултурној задруги која израђује спортске реквизите. Фудбалске ципеле, израђене у овој задруги, већ после неколико употреба рашире се и у њима се врло тешко игра.

Сада, на почетку рада нових друштава, треба поново позвунити идеолошко-васпитни рад, од кога, у крајњој линији, зависи успех друштва. Овом великом друштву још не поклањају довољну пажњу. Референти за пропаганду, уместо да буду руководиоци идеолошког уздицања чланова друштва, претворили су се у плакатере. Зато се и догодило да се играчи Чукарничког, месец дана после оснивања друштва, потуку са играчима Графичара и да у тој тучи учествује и секретар њиховог друштва. Сем тога, на скупштини Вождовачког говорил су и неки људи присталице „спорта ради спорта“, иако је ово наизводно тумачење спорта код нас одавно скинуто с дневног реда. Тако је секретар Градатеља рекао својим играчима пре утакмице с „Гранпомом“ да „морају по сваку цену да победе“, а ипак им указао како треба да се понашају за време игре. Они су на тој утакмици напали и сузали. Мотор из Раковине, иако је зикаао утакмицу са Вождовачким, испутовао је у унутрашњост и оставио и публику и противника да чекају.

Сви ови пропусни говоре да треба појачати управу нових друштава и у интересу бржег напретка ових друштава решавати проблеме овако како то диктирају принципи нашег новог физкултурног покрета.

Резервоари за воду испред „Балкана“

Испред хотела „Балкан“ налази се неколико рупа окружених гвозденим оквиром, које су предвиђене за сабење дрвећа. Сваке вечери када се у улици перу, у тим рупама се скупила вода. Редовно се дешава да увече, када су тротоари пуни света, по неко нагази ногом у благо па испрека и себе и пролазнике. Те рупе стоје тако већ више од

годину дана и безброј пролазника је за то време у њих угазило. Тре бало би већ једном да се искористи за оно чему су намењене, или да се поново асфалтом.

Михаило ЈЕВТИЋ,
Ситничка број 33а

Не тиче ме се...

Двадесет деветог септембра пратио сам, са још тројицом другова, на станици друга-инвалида који је путовао у бању на лечење. Да би му обезбедили место, које му по праву припада, зауставили смо, на станици, једног кондуктера воза који је требало да путује. Био је то воз за Ниш у 11.45 часова. Замолити смо га да нам каже у ком вагону има резервисано инвалидско место, али нас он није хтео ни саслушати већ је продужио даље. Мало нас је увредио овај гест на покурисмо за њим. Стигосмо га и упитасмо поново. Тада нам он, набуцити, одговори:

— Оставите ме на миру. Ништа ме се не тиче.

Овакав поступак одговорног државног службеника за осуду је. Потражили смо одмах да нам каже своје име да би видели како се зове тако „савестан“ службеник. Одбио је да нам каже. На то смо потражили возовођу који је, такође, одбио да нам да име службеника и рекао, мислећи вероватно, да је духовит:

— Шта ја знам ко сте и шта сте ви. На крају, имена наших службеника су државна тајна.

Тек на интервенцију органа народне милиције возовођа је дао име „примерног“ кондуктера. Зове се Видоје Николић. Кондуктер је железничке станице Цариброд, а радио је у том возу у вагону 34.252 ЈДЖ.

Мислим да у нашем новом животу нема места за овакве односе одговорних државних службеника према грађанима.

Александар РАДОЈКОВИЋ
Старине Новака 14

ПИСМА

Уредништво

„Дођи сутра“

Неколико службеника Министарства просвете врше размену набављачких карата у Седмом рејону. Као курир Одељења за народно просвећивање од нео сам потребне податке 20 овог месеца и предао их рејону. Речено ми је да за карте дођем 29 септембра, па оам тако и учинио. Отишао сам надлежном чиновнику, он је погледао потврду за издавање карата коју сам му предао, бацио је на сто и рекао ми, прилично грубо, не покушавајући карте ни да тражи:

— Није готово. Дођи сутра.

Замолити сам чиновника да карте потражи, и објаснио му да нам је канцеларија врло далеко па не могу, због осталог посла, сваки час да свраћам у рејон. Он није хтео са мном више ни да разговара.

Потражио сам телефон у суседној соби. Хтео сам да тражим помоћ од својих претпостављених.

— Није готово. Дођи сутра.

„Тежак проблем“

Првог октобра пролазио сам, случајно, преко пијаци Зелени венац и на њој приметити два упадљиво дугачка реда. Заинтересовао сам се за какве намирнице чекају ти редови. Један је стајао испред месарске радње у којој су се издавале изнуритице. У исто време, ништа мање него дванаест месарица, лепо уређених, са плочицама, стајале су на Зеленом венцу празне и затворене.

Други ред чекао је на рибу, која се исто тако издавала само на том једном месту. На једној, празној, продавници за рибу, разбијено је свега једно стакло које би се могло лако наместити.

Мислим да би и риба и шкембићи могли да се разделе на неке од ових дванаест, празних, месарских радњи да радни људи не чекају по неколико сати у реду и негодјују када то није потребно. Органи Одељења трговине и снабевања могли би о томе да размисле и да увиде да је проблем боље решити намирница на локале, којима се располаже, лако решити без велике памети и стручности.

М. ЧАПРИЋ,
курир Министарства просвете НР Србије

Мој телефонски разговор чуо је шеф из чије сам канцеларије говорити, отишао до чиновника и наредити му да ми изда карте. Он је тај посао и обавио за пет минута место да ме пошље да се сутра поново вратим. По критици публи-

Заиста треба наћи неко решење

На дан 3 октобра путовао сам послон из Београда за Панчево, возом који полази у 7.10 часова изјутра. На станици Београд — Дунав дошао сам пола сата пре поласка воза, рачунајући да то време, као и обично, (јер често путујем овим возом) искористим да купим карту. Међутим, време је све више одмицало, а пошто је радио свега један шалтер од два, колико их има, нису постојали никакви изгледи да ћу моћи да купим карту пре поласка воза, ни ја ни многи путници који су дошли после мене. Зато сам потражио шефа станице и замолити га да отвори и онај други шалтер, или да нам омогући да уђемо у воз и да тамо купимо карту, не плаћајући притом казну од тридесет динара. Исто то замолити су га још неки путници па и сам возовођа, али је шеф станице одбио све ове молбе, говорећи да он то не може да учини. Због чега, то није хтео да нам каже. Тако је бар тридесет путника ушло у воз без карте и платило казну, иако до њих није било никакве кривиче.

Овакви случајеви често се догађају на станици Београд — Дунав, и сматрам да се са мало мање бирократије, а више предузетљивости према путницима, могу лако отклонити. С. АНАСТАСИЈЕВИЋ

Добра намера, али рђава примена

Лепо је да се ИОНО сетно да постави сандучице за бацање употребљених трамвајских и троллејбуских карата, али је забора- вило одредити оне који треба да се старају да те сандучице испразне када се напуне. У то сам се уверио када сам сипао са троллејбуса код Калемегдана и употребљену карту чео да бацим у сандуче за отпатке, монтира- ну у близини на једној бандери. Сандуче је било пуно, а испод њега лежала је још гомила карата и разне хартије по тротоару.

Н. Б.

Живко БАТРИЧЕВИЋ,
Коларчева број 3

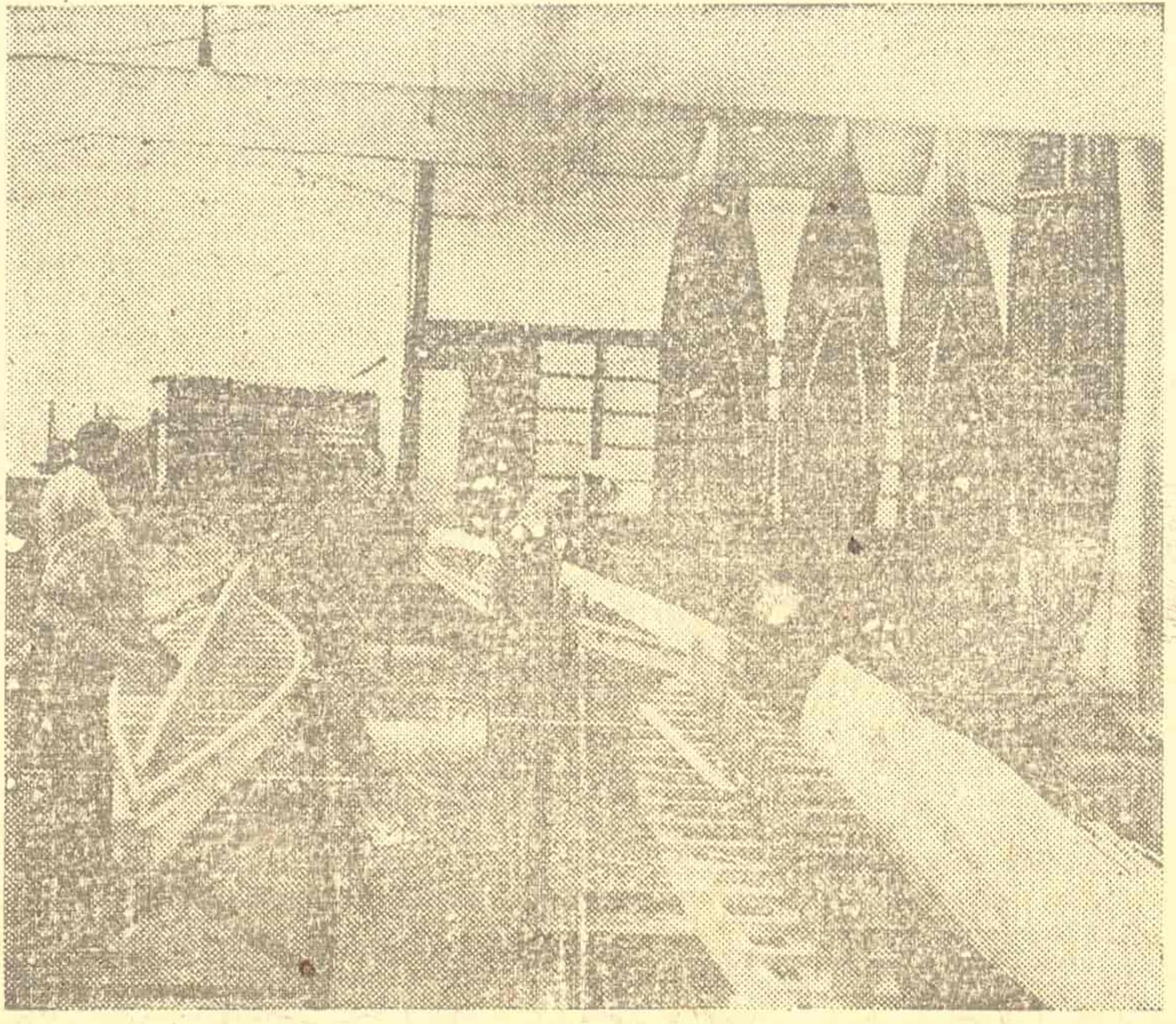
Све због „ненадлежности“

Увек препуној „двојки“ седе- ло је неколико мајки са новорођеном децом и гуњило се гласно како су морале носити новорођенчад на пешчовање чак у Земун, јер су она случајно тамо рођена. У Београду су им казали да за тај посао нису надлежне. Зар се деца морају пешчовати баш у месту где су рођена? Зар се не може избећи њихово матретирање у гуњви препуних трамваја? Н. Б.

ТЕХНИКА НАРОДУ

Наша народи су развили велику активност на властитом упознавању у овлађивању техником на ликвидацији техничке заосталости и на подизању техничке културе руководиоци великим делом изградње социјализма. Сама та чињеница показује шта је условило рађање и рад организације „Народна техника“. Кроз своје задатке ова организација ослања се на широке народне масе, којима помаже да овладају техником. Сва њена делатност везана је за жеље и потребе наших народа.

Народна техника окупуља све оне људе који желе да овладају техником, да стекну стручно знање из њених разних грана, а посебно из ваздухопловства, аутомобилизма и мотоциклизма, бродарства радио - технике и фото - технике. Ова организација има задатак да да свој до-

Израда кајака

принос испуњењу нашег Пето- годишњег плана — ликвидацији техничке заосталости и јачању одбрамбене моћи наше земље. Кроз извршење ових задатака она треба да васпитава своје чланство на традицијма Народ- но - ослободилачке борбе у духу безграничне љубави према домовини и нашој Армији.

Пре рата у Београду су постојали разни аеро - клубови, мото - клубови и други који су служили интересима буржоазије и врло малом броју радних људи. Одмах после свршетка рата још 1945 године створени су први ваздухопловни и радио - аматерски кружоци, из којих је нишао велики број руководећег кадра за наше организације. То су били махом млади људи, који су хтели да створе могућност за техничко уздицање омладине. Из тих кружока поникла су и прва три друштва у 1947 години, а почетком 1948 године формирана су још три друштва. Тако је организација Народне технике у Београду ушла у 1948 годину са прилично развијеним радом по свим гранама које обухвата. Још 1946 године београдска организација Народне технике дала је нашој Армији десетине пилота, радио - техни-

чара, падобранаца и других. У 1947 години већ се почело да ради по плану. Тако је 1947 године било већ обучених 100 возача - аматера, 60 падобранаца, 75 радио - аматера, 20 фото - аматера, 30 пилота - једри- личара. Уз помоћ народне власти и Југословенске армије набављена су материјална средства, а данас већ постоје и прве радионице при друштвима. Крајем 1947 године београдска организација је имала шест друштва са преко 40 кружока у којима је било око 2.600 чланова. Одржан је низ успешних приредби из области аутомобилизма, ваздухопловства и спортског бродарства. Народна техника помогла је градитељима на Пионирској прузи и на омлањинској фабрици у Железнику при организовању тегајева из ваздухопловства, радио - технике и других.

Али поред видних резултата које је организација Народне технике у Београду имала, било је и пропуста. Један од највећих пропуста је што се главно тежиште бајило на рад по сред- њим школама. Руководство Народне технике у Београду увидело је овај пропуст и обичило је велики број људи из организације за рад по предузећима

„Црвена звезда“ освојила екипно првенство ФНРЈ

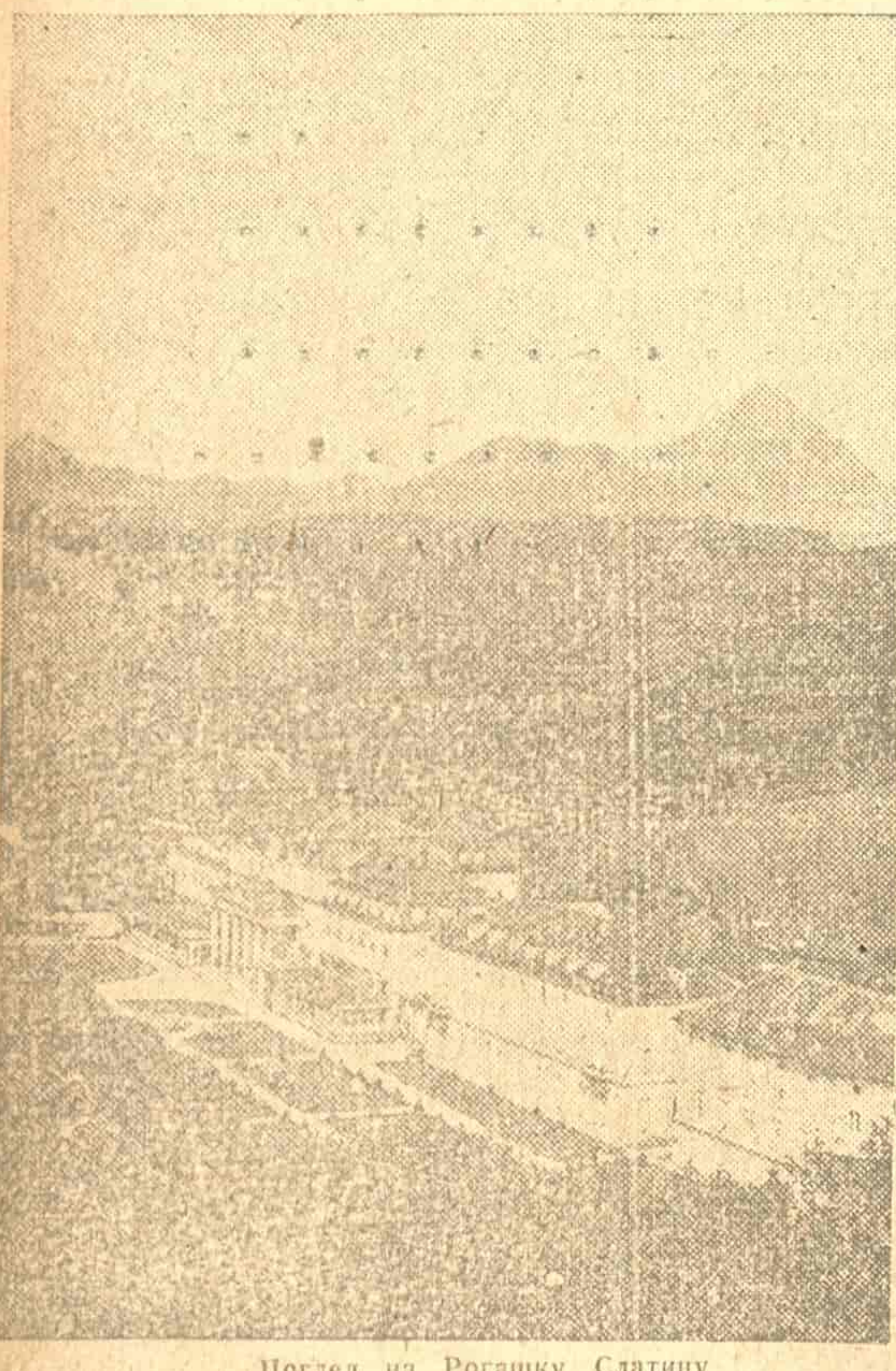
После девет дана тешке борбе у Опатији је завршено такмичење за овогодишње екипно првенство Југославије у шаху. Главни конкуренти су били прошлогодишњи првак „Партизан“ и „Црвена звезда“, а на крају такмичења их је угрозио љубљански „Крим“, који измагло да није освојио прво место. Такмичило се укупно десет екипа нај- јачих шаховских друштава Југославије.

Исход првенства је следећи: „Црвена звезда“ (Београд) 48 и по бодова, „Крим“ (Љубљана) 48, „Партизан“ (ИДЈА) 46 и по, „Младост“ (Загреб) 42, „Слога“ (Ново Село) 40, „Динамо“ (Загреб) 35 и по, „Металац“ (Београд) 29 и по, „Динамо“ (Панчево) 28, „Сарајево“ (Сарајево) 21 и по, „Вардар“ (Скопље) 20 и по.

Занимљиво је да се сасвим друга слика добије ако се резултат не би рачунао по бод систему, већ по добијеним мечевима. Узме ли се добијени меч као јединица, тада је пласман следећи: „Партизан“ 7 и по, „Црвена звезда“ и „Крим“ по 7, „Младост“ 5 и по, „Слога“ и „Динамо“ (Загреб) по 5, „Металац“ 3 и по, „Динамо“ (Панчево) 2, „Вардар“ 1 и по, „Сарајево“ 1. Укупно је свака екипа имала да игра девет мечева. „Партизан“ је по добијеним мечевима на првом месту, јер је седам утакмица добио, а свега по једну ремизирао (са „Кримом“) и изгубио (са „Црвеном звездом“). „Црвена звезда“ је седам утакмица добила и две изгубила (против „Крима“ и „Младости“). „Крим“ је шест утакмица добио, две ремизирао (са „Металцем“ и „Партизаном“) и једну изгубио (са загребачким „Динамо“).

Екипно првенство корисно је послужило да се види моментална форма наших истакнутих мајстора. На првих табелама с лепим успехом су се такмичили Видмар Маџић, Рабар, Костић, Тот, С. Вуковић и Милић, Македонски мајстор Бидев није овога пута наступио у пуном тренингу. У лепим успехом играо је на првој табели првокатегорији Каракалјаћ. Подбалили су, међутим, мајстор Филиповић и мајсторски кандидат Козомара, који су се очовидно нашли у сувише јакој конкуренцији.

Привлачна места за опоравак и одмор

Поглед на Рогашку Слатину

Рогашка Слатина

Нема ниједног места у нашој држави у коме се не може добити позната рогашка кисела вода. То пријатно пиће потиче из наше најпознатије бање и лечилишта, достојног пандана Карловим Варима, из чувене Рогашке Слатине. Ово најмодерније уређено лечилиште у Словенији смештено је међу шумовитим брдашцима и сунчаним виноградима, па је стога и као климатско место врло пријатно.

Три лековита извора: Темпел, Донат и Стирија омогућују лечење разних болести желуца, јетре и жучи, спречавају стварање камена у бубрезима, сузбијају грозницу од маларије и лече низ других обољења. Стога је популарност ове бање врло велика, а потражња њене минералне воде прелази преко два и по милиона боца годишње.

У Рогашкој Слатини лечење болести желуца и црева, затим модерна хидротерапија и масажа, као и рентгенотерапија, врше се у једном већем и два мања купалишта, која располажу са укупно око осамдесет кабина. По свом уређењу и добрим саобраћајним везама Рогашка Слатина привлачи сваке године велики број оних који тамо налазе оздрављена и добар одмор.

У Рогашкој Слатини постоји неколико првокласних хотела, као и синдикално одмаралиште просветних радника. У околини бање дневне су шетње до Осјекова Брега, Јањине и Доначке Горе. За љубитеље спорта у Рогашкој Слатини има низ разних игралишта као и пливачки базен.

